

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 400 lir

Leto XXXVIII. Št. 18 (11.146)

TRST, petek, 22. januarja 1982

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebusi, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji. Do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

SPREJELI NAJ BI TUDI NEPOSREDNO IZVOLITEV TAJNIKA

Vsodržavni svet kršćanske demokracije bo moral ratificirati sklepe skupščine

Forlani pravi, da bi KD imela lojalne odnose tudi s socialistom, ki bi mu predsednik republike poveril nalogo, da sestavi vlado

RIM — Vsodržavni svet kršćanske demokracije, ki bo zasedal danes na sedežu stranke na EUR bi moral predstavljati pomemben mejnik v notranjih odnosih stranke. Svet bo moral potrditi vrsto sklepov, ki so jih sprejeli na skupščini KD, ki je bila konec novembra, moral pa bo v začetku aprila, vendar je bilo že nekaj predlogov, da bi ga odložili na konec meseca, ali morda celo na začetek maja. Vprašanje datuma bi lahko postalo ključnega pomena v politični razpravi prihodnjih dni, pa tudi za odnose med kršćansko demokracijo in socialistično stranko. Prva odnosi med obema strankama so v ospredju dogodkov teh dni.

Odločitev demokristjanskega kongresa bi namreč lahko izvenela kot izvir socialistom: podaljšala bi življenje Spadolinijeve vlade za vse leto, da bi jo spet predstavljal vladati. Vlada kriza, ki bi jo poročili maja, bi pomenila sestavo začasne poletne vlade, ne pa novih volitev, saj v Italiji ne razpisujejo volitev po maju.

Bedino Craxi ima torej spet glavno vlogo v razpravah znotraj kršćanske demokracije. Prav na predvečer vsodržavnega sveta je predsednik stranke Arnaldo Forlani dal jasno vedeti svojemu socialističnemu sogovorniku, kaj misli o možnosti imenovanja socialističnega predsednika vlade.

Ce bi, denimo, poverili nalogo, da sestavi novo vlado taktiku PSI Bettino Craxiju, pravi Forlani, bi kršćanska demokracija ocenjevala njegovo kandidacijo na podlagi splošnega političnega položaja, programa in vzrokov, ki so pripeljali do vladne krize. Na splošno menim, je dejal Forlani, da bi KD morala sprejeti prav tako lojalno stališče kot ga ima do Spadolinijevega predsedstva. Vendar pa mora isto veljati za socialiste in za druge stranke, ki tvorijo vladno koalicijo, če bi Pertini imenoval za kandidata za sestavo vlade demokristjana. Skratka, pravi Forlani, nihče ne sme imeti predsodkov glede strankarske priпадnosti predsednika vlade.

V sedanjem političnem položaju, ki ga označuje skrajna negotovost glede usode Spadolinijeve vlade, Forlanijeve besede ne gre razumeti kot podporo Craxiju. Predsednik kršćanske demokracije je trenutno močno naklonjen Spadoliniju in prav včeraj sta se oba politična moza srečala, da bi izmenjala, kot se temu reče, mnenja o trenutnem položaju. Forlani vztraja pri trditvi, da bi predčasne volitve bile pogubne. Pri tem se poraja vprašanje, kdo je trenutno najmanj privilegiranemu odnosu s socialistično stranko. Če naj sodimo po

rali tudi 10-odstotno udeležbo tako imenovanih »zunanjih« na kongresu. Se ni jasno, kako je s kvorumom za predstavitev posameznih list na kongresu: vloga struj bi lahko dobila popolnoma drugačno vlogo, odnosi pa bi se vsakakor spremenili, če bi kvorum za predstavitev list močno zvišali.

Osnovno vprašanje pa ostaja še vedno odprto, se pravi vprašanje skupine, ki se bo uveljavila na kongresu in ki bo torej odločala o izvolitvi tajnika. Piccoli si je prav v zadnjem času pridobil velik ugled v stranki in njegova vloga se je močno okrepla. V stranki je celo postal popularen. Vendar ni rečeno, da bi bil izvoljen za tajnika v primeru, da bi kongres volil neposredno. Velik del strankine levice se ogreva za Piccolija kot za bodočega predsednika vlade. Svojo kandidacijo postavlja sedanjim ministrom tajnika De Mita, govori celo o enem izmed takih imenovanih štiri-desetletnih, o Mazzoli, ki naj bi ga med drugim podpirali Bisaglia, Donat-Cattin in predsednik senata Fanfani.

R. G.

PO MRZLIČNIH POSVETIH O ROKIH IN DAVČNIH UKREPIH

Vlada pred končnimi odločitvami o izgonih in stanovanjski politiki

Kritične ocene združenj stanovanjskih najemnikov, ki prirejajo prav danes protestno manifestacijo

RIM — Pred današnjo sejo vlade, ki bi morala odobriti popravilno besedilo Nicolazijevega odloka o sodnih izgonih in stanovanjski politiki, so se včeraj vrstila pri pristojnih ministrstvih za javna dela, za finance in za zaklad mrzlične posvetovanja na strokovni in politični ravni. Treba je bilo predvsem določiti, kolikšni naj bodo odlogi pri izvajanju sodnih izgonov in pa opredeliti davčne ukrepe, ki naj bi pomagali

razmigniti tržisce s stanovanji in se zlasti njih oddajanje v najem.

Nosilec dekreta, socialdemokrat Nicolazzi je sicer še včeraj izrazil precejšnje pomisleke o umestnosti vključevanja davčnih ukrepov v besedilo, finančni minister Formica (PSD) pa je kljub temu spet zbral zastopnike strank večine, da se z njimi dogovarja prav o tem. Do končnih sklepov na zaupnem sestanku seveda niso sprejeli, a se zdi, da se nagibajo h »kaznovanju« lastnikov nezasedenih stanovanj (razen lastnih bivališč in počitniških hiš) s pomnožitvijo katastrske rente (in sorazmerno tudi obdavčitve) za 2,5-krat, medtem ko bi zasebnike ali podjetja, ki bi dala v najem vsaj 10 let (po »spravi« stari) stanovanja, »nagrajili« z znižanjem obdavčitve na polovico, ali bi jih pa opostili davka ILOR.

Govori se tudi o možnosti, da bi pri kupoprodajah stanovanj znižali tako registrski davek kot davek na dodatno vrednost (IVA) od sedanjih 10, oziroma 15 odstotkov na samo 2 odstotka, kot tudi o obsevnem znižanju davka INVM. Toda pri tem so v ministrstvih, zlasti v zakladnem, precejšnje pomisleke glede na močno zmanjšanje davčnega priliva (za manj 1.200 milijard), kar bi prisililo vlado k nadaljnjim klesanjem po izdatkih. Glede sodnih izgonov se zdi, da je obveljal sporazum, da podaljšajo odložitve njihovih izvajanj od sedanjih 2 na 6 mesecev (z možnostjo podaljšanja na eno leto). O vsem pa bo morala odločiti danes vlada.

Medtem so včeraj tri združenja stanovanjskih najemnikov izrazile na tiskovni konferenci v Rimu ostro kritiko Nicolazijevega dekreta, češ da ne rešuje stanovanjskega vprašanja. Zato bodo priredile danes protestno manifestacijo, ob kateri bo delegacija izročila predsedniku se-

nata ljudsko petico s stotisičnimi podpisov za odobritev zakona, ki naj bi določil višje javne naložbe, nove urbanistične norme, reformo zakonodaje za ljudske gradnje in zakona o pravičnih stanarjih ter drugačno ureditev sodnih izgonov. Organizacija najemnikov zahteva tudi pristojnost občin, da odredijo zasedbo prostih stanovanj in kazenski pregon za kršitelje zakona o pravičnih stanarjih.

PREDAVANJE PREDSEDNIKA SKGZ BORISA RACETA V LJUBLJANI

Aktualni trenutek naše skupnosti v Italiji

LJUBLJANA — Predsednik Slovenske kulturno - gospodarske zveze Boris Race je včeraj v Ljubljani govoril o temi »Aktualni trenutek slovenske narodne skupnosti v Italiji«. Predavanje je sodilo v ciklus pod skupnim naslovom »Narodno vprašanje v sodobnem svetu, s posebnim ozirom na položaj slovenskih manjšin v sosednjih državah«, ki ga organizira Institut za narodnostna vprašanja in je namenjen pretežno tistim, ki se z manjšinskimi vprašanji tudi sicer bolj ali manj redno ukvarjajo.

Boris Race je v svojem predavanju nazorno podal prežet dogajanje v zvezi s prizadevanji Slovencev v Italiji za doseg globalnega zaščitnega zakona od trenutka, ko je končala z delom posebna komisija pri predsedstvu vlade (o delu katere je v okviru istega ciklusa pred kratkim govoril dr. Karol Šiško) pa do današnjih dni. Race je svoj referat uokviril v odgovor na

tri osnovna vprašanja: kolikšna je v Italiji zaveza, da je treba vprašanje zaščite slovenske manjšine rešiti, kakšne so perspektive, da pride do odobritve globalnega zaščitnega zakona in kakšna je v teh prizadevanjih angažiranost slovenske manjšine same.

V odgovor na prvo vprašanje je Race najprej navedel številne izjave najvišjih državnih in državnih političnih predstavnikov, začel s skupnim poročilom ob koncu obiska sedanjega predsednika predsedstva SFRJ Cvetkovića Mijatovića v Italiji decembra 1980. V preteklem letu je bilo mnogo obvez, da bo vprašanje manjšinske zaščite rešeno; sprejeli so jih ministri predsednika Spadolini, zunanji minister Colombo, vsedržavni tajnik KD Piccoli, socialistična stranka na državnem kongresu, številni državni predstavniki Kršćanske demokracije; vsedržavni tajnik KPI Berlinguer je po drugi strani, potrdil prizadevanje svoje stranke, da se čimprej začne parlamentarna razprava o globalnem zaščitnem zakonu, to zahteva so lansko leto sprožil senatorji KPI, poslanec Di Giulio pa je dejal, da je nerazumljiva zamuda vlade, da ni predložila svojega zakonskega osnutka.

Kot je to naštevane dolgoročno, pa je tudi zgornje, saj daje jasno sliko sprejetih obvez. Dejansko pa ostaja vse pri obvezah. Očitno so nasprotni pritiski učinkovitejši in prevladuje volina računca: sredinske stranke ne zbirajo slovenskih glasov in so pač prevladne, kajti v Trstu na primer, je njihova prenestvena skrb, da pridobijo nazaj glasove, ki jim jih je odvzela Lista za Trst. V praksi pa to pomeni zavlačevanje: tako se ustanovljajo komisije, da preučujejo in poglobljajo vprašanje, vedno so na prejem mestu pač veliki državni problemi, tu pa tam gladna kriza in se torej vsa preučevanja začnejo znova, končno pa se izgovarjanje na počasnost italijanskega zakonodajnega ustroja.

Ob vsem tem je zelo težak odgovor na drugo vprašanje, kakšne so perspektive za odobritev globalnega zaščitnega zakona. Glede na že ustaljeno prakso bližje ob-

činske in pokrajinske volitve v Trstu ne bi smele biti razlog za nadaljnje odlaganje, in upati je, da bo do volitev res prišlo spomladi. Glede vsebine zakona prevladuje v kršćanski demokraciji stališče, da je treba manjšini priznati različne stopnje zaščite. Pri tem je Race navedel stališče načelnika svetovalske skupine KD v državnem svetu Turella, ki ločuje »slovensko manjšino« (v tržaški in gorški pokrajini) od »etičnih skupin« (v videmskih pokrajini); le te imajo po njegovem sicer svoje jezikovne značilnosti, a skupno zgodovino z večinskimi narodom. Tudi Spadolini je odkrito govoril o diferenciaciji zaščite, Colombo pa je uporabljal izraz »slovenske manjšine dosledno v množini. Ta ločevanja so seveda za Slovence nesprejemljiva.

Ce torej lahko ugotovimo vrsto pozitivnih izjav od vseh strani, rezultatov, iz katerih bi izhajalo, da se te izjave uresničujejo ali da

bo do uresničevanja v kratkem prišlo.

Tu se torej upravičeno postavlja tretje vprašanje, kakšna je v teh prizadevanjih angažiranost slovenske manjšine same. Race je dejal, da ni opaziti nobene utrujenosti, ampak vsestransko zavzetost, da se rešitev izšli. Poudaril je tudi odprto enotnost v stališčih znotraj manjšine; kljub razumljivim diferenciacijam so najprej slovenski člani posebne vladne komisije in sedanji člani enotne delegacije vedno zavzeli skupna stališča, ko je šlo za načelna vprašanja. Ta prizadevanja pa ne tečejo samo na najvišji ravni, ampak tudi preko celotne manjšine: šolski okraj in razlaskanja na Kolonovcu sta le dva primera, ko je jasno prišlo do izraza kolektivne sile manjšine. Žal je manjšina prešla v odgovor le o blube in zagotavlja, je zaključil Race in dodal: Tako teče čas mi, mo nas in proti nam.

PRED PONEDELJKOVO RAZPRAVO V PARLAMENTU

Poljska Cerkev zahteva prekinitev vojnega stanja in obnovo dialoga

VARSAVA — Poslanica poljske škofovske konference vernikom zahteva prekinitev vojnega stanja, o svobodnih priprilih in interniranih, vzpostavitev ustavnih in demokratičnih svobod, pravico do neodvisnih sindikatov in študentskih organizacij ter obnovo dialoga med vsemi družbenimi silami na Poljskem.

Podobne vsebine je baje tudi pisno, ki so ga poljski škofje poslali generalu Jaruzelskemu, a največji odmev bo nedvomno doživel pastoralno pismo, ki ga bodo v nedeljo prebrali vernikom v 18.000 cerkvah na Poljski. Cerkev je torej dokončno opustila previdnost in taktiziranje. Položaj v državi je namreč tak, da bi bilo vsako nadaljevanje vojnega stanja po oceni Cerkve usodno. Še vedno moramo izjaviti, pravijo poljski škofje, da

pelje kršitev svobode do protestov, uporov in celo v državljansko vojno. Ob koncu pa škofje zatrjujejo: »Dialog je lahko težaven, a ne nemogoč. Vsi se sklicujemo na ta dialog. Mi kot škofje pozivamo, da se ga obnovi. Zatrjeva pozivamo val razstoečega sovraštva, maščevanja, resnišaji. Tak dejanja kršijo in žalijo človeško dostojanstvo, omejujejo človeške pravice in onemogočajo nacionalno spravo«.

Le dan kasneje, ko bodo te stavke prebrali v poljskih cerkvah, bo v ponedeljek v parlamentu razprava o vojnem stanju. Poziv škofov bo za marsikaterega poslanca obveščujoč, z njim pa bodo morale računati tudi najbolj dogmatске sile v partiji. V prejšnjih dneh se je precej govorilo, da bo general Jaruzelski v ponedeljek ali v torek v

SIENA — Terorizem v Italiji vedno bolj spominja na zmaja s čudežnimi glavami iz pravljic. Policiji in karabinjerjem je doslej uspelo pozapreti vodstva in skoraj vse člane nekaterih terorističnih skupin. Vendar podobno kot zmaji iz pravljic so čez nekaj časa ponovno oživele in presenetile italijansko javnost z novim valom nasilja.

Nekaj podobnega se je včeraj zgodilo tudi s teroristično organizacijo prima linea, za katero je vladalo splošno prepričanje, da jo je policija dokončno zatrla. Roparski napad petih članov, ki so se kasneje predstavili kot pripadniki omenjene organizacije, v poslovalnici Monte dei Paschi v predmestju Sienne in nato oborožen spopad s karabinjerji, v katerem so izgubili življenje dva mlada vojaka in en terorist, sta dokazala, da se prima linea organizira in da bodo morale sile javne varnosti plačati še velik krvni davek v boju proti terorizmu.

Nekaj po deseti uri je mladenič razorožil zapreženega čuvaja pred treto poslovalnico Monte dei Paschi v Ul. Quinto Settano v Sieni. Njmu je vstopil v poslovalnico, kjer sta ga čakala že dva naodjašca. Skupaj so pristili bančne uslužbenke, da so jim izročili približno pet milijonov lir, niso pa preprečili vodje poslovalnice, naj jim odpre blagaznik. Po ropu so se oddaljili z avtomobilom fiat crimo.

Krajevna policija in karabinjerji so zelo hitro po ropu sprožili široko akcijo zasledovanja in so obkrožili Sieno s cestnimi bloki. Poleg tega so dobili tudi sporočilo o skupini sumljivih mladeničev, ki so se potikali po silemski avtocesti, ki je oddaljena približno štiri kilometre od oropane banke. Zato naj bi karabinjerji, ki so se postavili cestne zapore, dobili nalogo, naj kontrolirajo tudi avtobuse, ki so vozili iz Sienne.

Približno uro po ropu je skupina treh karabinjerjev na nasprotni strani mesta ustavila avtobus. Podcastnik Augusto Barna je vstopil v avtobus in zahteval od mladeniča, ki je sedel v tretji vrsti, naj mu izroči dokumente. Ta se je obotavljal in podcastnik mu je zato ukazal, naj izstopi skupaj z žen-

sko, ki je sedela ob njem. Oba sta uresničila njegovo zahtevo, vendar za hrbot podcastnika je izstopil še en mladenič, ki je začel streljati na karabinjerja. V spopadu se je nato vključil še tretji terorist. Dinamika streljanja se ni jasna, vendar vse kaže, da so teroristi presenetili oba karabinjerja, ki sta ostala pri avtomobilu, 21-letnega Giuseppea Savastana in 20-letnega Eura Tarzillia. Oba so pobili še preden sta odgovorila na streljanje. Podcastnik Augusto Barna, star 53 let je bil urneši in kljub številnim ranam mu je uspelo spustiti rafal, s katerim je pokosil enega od teroristov.

Po spopadu se je teroristka vrnila v avtobus in policalc pajdašico, ostale potnike pa je pomirila, da jim ne nameravajo nič hudega in je povedala, da so člani oborožene skupine prima linea.

Domnevo, da so bili to res teroristi potrjujejo številna dejstva. Ropar, ki je obkrožal na kraju spopada, ostali štirje so se oddaljili z ukradenim kombijem, je imel pri sebi dve pistoli, ročni bombi in precej

Calvi: Tassan Dinu nisem daroval delnice

RIM — Predsednik Banco Ambrosiano Roberto Calvi je pred parlamentarno komisijo, ki raziskuje ozadje delovanja framasonske lože P2 Licija Gelija, zanikal večino trditve Angela Rizzolija, da je Banco Ambrosiano posredno vodil večino mahinacij povezanih z lastništvom milanskega dnevnika Corriere della Sera. Se posebej odločno je zavrnil domnevo, da je daroval, ali pa dal v upravo Bruno Tassan Dinu 10,2 odstotka delnic založniške hiše Rizzoli - Corriere della Sera. Ostaja tako še naprej odprto vprašanje, koga je sploh zastopal Tassan Din, ki je praktično odločil v milanski založniški hiši.

Člani preiskovalne komisije so bili zelo nezadovoljni s Calvijevimi odgovori in so ga tudi večkrat opomnili, da je v protislovju z Rizzolijem. Predsednik Banco Ambrosiano je namreč zanikal, da sta Gelli in Ortalani pri njem posredovala za posojila milanski založniški hiši, kot je trdil Angelo Rizzoli. Zanikal je tudi trditve, da je bil pokrovitelj finančne operacije aprila lani, ko so ponovno razdelili delnice založniške hiše in da je sploh spregovoril Rizzoliju pred odvetnikom Pazienza, da so v vsi zadevi vmešani nekateri pomembni italijanski politiki. Po tako nasprotujočih si pričevanjih Angela Rizzolija in Roberta Calvija je pričakovati, da ju bo preiskovalna komisija v kratkem soočila in poskušala ugotoviti, kdo od njih je bolj laž. Vseokrog preiskovalca kaže še veliko dela preden bodo razsvetlili ves sistem mahinacij povezan z lastništvom in vplivom na Corriere della Sera.

nabojev, tri falsificirane osebne izkaznice, oblečen pa je bil v neprobojni jopič.

Ranjena go podoficirja so prepegljali v siensko bolnišnico, kjer so ga operirali. Njegovo zdravstveno stanje ne vzbuja veljkih skrbi.

V VARNOSTNEM SVETU ZDRUŽENIH NARODOV

ZDA z vetom preprečile sankcije proti Izraelu

NEW YORK — Z vetom Združenih držav Amerike je varnostni svet predsedničinj zavrnil popravilni osnutek jordanске resolucije, ki je obsojala izraelsko priključitev Golanске visavja kot »agresivno dejanje« in je pozivala vse članice svetovne organizacije »naj vzamejo v poštev konkretne in uspešne pobude, ki bi izničile priključitev sirskega Golana«. Obenem je resolucija predvidevala prekinitev kakršnekoli pomoči in sodelovanja, da bi Izrael prekinil svojo napadalno in aneksionistično politiko.

Za jordanско resolucijo so poleg Jordanije glasovali še Sovjetska zveza, Poljska, Kitajska, Španija, Gvajana, Uganda, Togo in Zaire, vzdrazale pa so še Francija, Velika Britanija, Irska, Japonska in Panama.

Pred glasovanjem je predstavnica ZDA Kirkpatrickova skušala prikazati jordanско resolucijo kot po-budo, ki bi se bolj zapletla bližnjazgodno krizo. V svojem opravičevanju ameriškega veta je šla tako daleč, da je trdila, da je v svetovno organizacijo uijunil val sovražstva in cinizma, ter se vse pogsegil, ki so obsojali izraelsko agresijo in represijo, ni-nitke omenili kratenke »pravice« poljskemu ljudstvu. Kirkpatrickova pa se je vse eno spomnila tudi na Golan, ko je med drugim povedala, da ZDA nasprotujejo priključitvi.

Sirski veleposlanik Fattal je takoj obsodil ameriški sklep in poudaril, da je razkrinkal ameriško politiko, ki zlorablja svojo pravico do veta. Resnici na ljubo je bil prvi osnutek resolucije, ki ga je predložila Jordanija, precej bolj oster in privravlil novega v upanju, da bi se ZDA vsaj vzdrazale, kot so to storile druge zahodne države. Veto na tako omiljeno resolucijo je po splošni oceni arabskih krogov zgornji dokaz, da ZDA še naprej podpirajo izraelsko politiko in si ne želijo resničnega miru na Bliznjem vzhodu.

Predstavnica ZDA pri OZN Kirkpatrickova je z vetom blokirala jordanско resolucijo o Golanu (AP)

S SINOČNJE SEJE GLAVNE SKUPŠČINE KZE

Ponovno odložena sklepa o reorganizaciji služb in storitev v zdravstveni enoti

Nesoglasja med strankami večine glede imenovanja načelnika sektorja za osebe zavirajo celoten postopek - Sklep o odložitvi sprejet z večino glasov

Nadaljujejo se razburilne seje glavne skupščine tržaške krajevne zdravstvene enote, ki jasno kažejo na nejasne odnose med strankami in na nesoglasja tudi med predstavnicami same večine znotraj izvršnega odbora ustanove. Kot glavni točki sinočnje seje sta bila dva sklepa, od katerih je prvi dolgač pravilnik organizacije funkcionalnih in operativnih struktur KZE, drugi pa kriterije za selekcijo, na osnovi katerih bi imenovali načelnike posameznih sektorjev, koordinatorske in administrativne odgovornosti, koordinatorske in administrativne odgovornosti ter odgovornih sektorjev in uradov. Potem ko se je razprava o obeh zdelala prevelika, sta bili s sklepom skupščine odložena na prihodnjo sejo. Po zasnovi sklepa naj bi KZE razdelili na štiri administrativne in štiri zdravstvene sektorje; ustanovi naj bi tako tehnični sektor, sektor za ekonomat, za osebe ter finančni sektor. V drugi skupini pa naj bi bil zdravstveni sektor, sektor za medicinsko delo, sektor za higieno, profilakso in ekologijo ter sektor osnovne, specialistične in bolnišniške medicine. Potem ko sta v razpravo posegla radikalna Budadachin in misovski predstavniki, ki sta na izvršni odbor vrnila vrsto tudi neutemeljenih očitkov, je načelnik svetovalske skupine melonarjev Gambassini predlagal, da bi se jo prekinili in omogočili načelnikom svetovalskih skupin, da bi razpravljali o tem problemu, posebno pa o sklepu o določitvi kriterijev za imenovanje načelnikov sektorjev, glede česar ni bilo enotnih pogledov niti v sami večini izvršnega odbora. Proti predlogu se je izrekel komunist Francosato, ko pa je bil skupščina ponovno sestala, predlagal, da bi glasovanje o obeh sklopih, ki naj bi bila po njegovem med seboj povezana, odložili za kakih osem ali deset dni. To zahtevo je utemeljil z ugotovitvijo, da je enota sindikalna zveza zavora, da bi lahko proučila sklep o kriterijih selekcije za imenovanje načelnikov, česar pa ni morala doslej storiti, ker je sklep prejel le pred nekaj dnevi. Proti temu predlogu je ponovno spregovoril komunist Francosato, ki je dokumentarno utemeljil razloge, zaradi katerih KPI ne more sprejeti odločitve. Predlog socialistov je bil nato spre-

jet z večino glasov: podprli so ga predstavniki LpT, SSK, KD, PSDI in seveda PSI. Komunisti, radikalci in misovci so glasovali proti, medtem ko so se republikanci, en svetovalec LpT in trije demokristjani, med katerimi tudi predsednik Pangher vzdržali. Sklepa sta bila tako odložena. Kot vse kaže, naj bi se glavni problem sukal okrog imenovanja načelnika sektorja za osebe, medtem ko naj bi se stranke že spoznale o načelnikih drugih administrativnih sektorjev. Glede imenovanja načelnikov zdravstvenih sektorjev pa naj bi ne bilo nobenih težav. Kot se govori, naj bi za imenovanje načelnika sektorja za osebe bil v prvi vrsti zainteresirani socialisti, katerih predstavnik v izvršnem odboru Coslovich je včeraj izdal tiskovno noto v okviru polemike, ki se okrog tega vprašanja v zadnjem času razvija na italijanskem dnevniku.

Deželno nakazilo za jamstvene konzorcije

Deželni odbor Furlanije - Julijske krajine je te dni nakazal vsoto 550 milijonov lir konzorcijem za jamstvo nad krediti v korist malih trgovskih podjetij in deželno konzorcij konzumskih in proizvodnih združenj. Konzorcijem za jamstvo nad krediti, ki so v naši deželi nastali leta 1973, je deželna uprava doslej nakazala skupno 2 milijardi lir.

● Tržaška avtonoma letovišcarska in turistična ustanova je napovedala, da bo letošnji 20. festival znanstvenofantastičnega filma v Trstu od 10. do 17. julija.

PO AVTONOMNIH RAČUNIH ZA TRŽAŠKO IN GORIŠKO

Izmenjava blaga v preteklem letu dosegla vrednost 189,5 milijarde

Promet je bil skoraj dvakrat večji kakor v letu 1980 Uvoz živine in mesa na Tržaško presegel 38 milijard

Blagovna izmenjava med obmejnimi območji Italije in Jugoslavije na podlagi ustreznega bilateralnega sporazuma iz leta 1955 je lani dosegla rekordno vrednost 189,5 milijarde lir ter je bila skoraj dvakrat večja kakor v letu 1980, ko je znašala 96,9 milijarde. Vrednost izmenjave po tržaškem avtonomnem računu je namreč narasla s 76,4 milijarde v letu 1980 na 132,5 milijarde v lanskem letu, izmenjava po goriškem avtonomnem računu pa se je dvignila z 20,5 milijarde v letu 1980 na 57 milijard v lanskem letu. Pri tem naj zabeležimo še, da je bil uvoz blaga s sosednjih obmejnih območij na Tržaško in Goriško v obeh letih nekoliko večji od prometa v nasprotni smeri, razlika pa se je v lanskem letu občutno zmanjšala.

Promet po tržaškem avtonomnem računu je bil v lanskem letu naslednji: iz Jugoslavije smo uvozili za 69,3 milijarde lir blaga; v nasprotno smer pa smo odpravili za 63,1 milijarde vrednosti. Glavno po-

ZASEDANJE SKUPŠČINE KONZORCIJA ZA PREVOZE

ŠOFER AVTOBUSA NA PROGI 29 ZANIKAL PROTISLOVENSKI IZPAD

Publikacija o zgodovini mestnih prevozov v Trstu bodo prevedli v slovenščino

Vodstvo pokrajinskega konzorcija za prevoze je zaslusilo vsi šoferje, ki so službovali na progi števil 29 na dan 30. septembra lanskega leta, ko je neki šofer ustavljal avtobus in zahteval od štirih slovenskih otrok, naj izstopijo, ker ga je motil njihov pogovor v slovenskem jeziku. Vsi zaslišani šoferji pa so dejane zanikali. Tako je predsednik skupščine ACT De Rota včeraj odgovoril na interpelacijo svetovalec Pečenika (PSI), ki je zahteval pojasnila v zvezi s tem nacionalističnim izpadom. Pečenik je seveda dejal, da ni zadovoljen s takim odgovorom, ker bi ob tako resnem delu morala biti preiskava temu primerna in bi moralo vodstvo podjetja ugotoviti ime šoferja ter proti njemu disciplinske ukrepe.

Med sklepi, ki so jih sprejeli na včerajšnji skupščini ACT naj omenimo odobritev izdatkov za brošuro o zgodovini mestnih prevozov v Trstu, ki je izšla pred kratkim. V glasovni izjavi je svetovalec Brezi-

Proslave ob 100-letnici rojstva Jamesa Joycea

Dne 2. februarja bodo krajevni kulturni krogi proslavili stoletnico rojstva velikega pisatelja Jamesa Joycea, ki je dolgo let živel in deloval v našem mestu. Šel bo za niz prireditelj v organizaciji ustanove, ustanovljenega mestnega odbora, ki bodo zajemale konference Alberta Moravie in drugih razumnikov (v prostorih Krožka za razum in kulturo, Ul. S. Carlo 2), predvajanje dokumentaric in dve bibliografski razstavi; ena bo od 1. do 15. februarja v Ljudski knjižnici, druga pa od 3. do 16. februarja v občinski umetniški dvorani na Trgu Unità. Na proslavitev prirediteljstva bosta med drugim sodelovala pisatelja Cergoly in Tomizda. Dne 2. februarja pa bodo v Ljudskem vrtu ob Ul. Giulijski odprli Joyceov brnast doprni kip, delo tržaškega umetnika Marcela Mascherinija.

Mladi gostje prišli iz Avstralije v Trst

Skupina 35 mladeničev med 15. in 18. letom je prišla iz Avstralije v Trst. Vsi so sinovi emigrantov, ki so šli v deželo kengurjev iz naših krajev. Skoraj vsi mladeniči so iz Melbournea in Sidneyja, v Trstu pa bodo ostali mesec dni. Gostje bodo v tem času obiskali številne znamenitosti naše dežele, industrijske obrate, kulturne spomenike itd. Srečali se bodo tudi s predstavniki oblasti in mladimi gospodarstveniki. Na način bodo pobliže spoznali kraje, o katerih so jim pripovedovali starši.

Konec meseca v Avditoriju II. deželna konferenca o državnih soudeležbah

V tržaškem Avditoriju bo v soboto 30. in v nedeljo 31. januarja 2. deželna konferenca o državnih soudeležbah. Konferenco organizira pristojno ministrstvo v sodelovanju z deželno upravo. Razprave o delovanju obratov z državo soudeležbo v Furlaniji - Julijski krajini in v državi na splošno se bo udeležil tudi minister Gianni De Michelis.

Program, po katerem se bo odvijal posvet, je naslednji: v soboto se bo konferenca začela s pozdravnim nagovorom predsednika deželnega odbora A. Comellija. Sledilo bo poročilo podpredsednika odbora in obrniti-vo F. De Carlina. Nato bo nastopil minister za državno soudeležbo G. De Michelis. Po poročilih drugih upraviteljev državnih industrijskih obratov, se bodo na govorniškem odru vrstili predstavniki deželnih in distriktalnih zvez ter zveze male in srednje industrije API in predstavniki enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL. V nedeljo dopoldne bo na vrsti razprava, konferenca pa se bo zaključila z novim nastopom ministra De Michelisa, ki bo povzel glavne misli z dvodnevnega zasedanja.

so bile na prvem mestu kemikalije (6,4 milijarde), sledili pa so namestni deli (4 milijarde), plastične mase (2 milijardi) in semena (prav tako 2 milijardi), preja in tekstili (1,6 milijarde), jeklo (1,6 milijarde), farmacevtski izdelki (1,4 milijarde), filmski material (1,3 milijarde).

SREČA V NESREČI

21. januar 1982 bo gotovo ostal za vedno v spominu 17-letnega zidarskega delca Brunoja, ki je med obnovo hiše delal na cerkvi sv. Antona Novega, ko je bil priča nesreči. Ki pa ni imela lahko zanj tragične posledice. Manj zadovoljen bo gotovo lastnik avtomobila (na sliki), ki je mirno parkiral vozilo pri cerkvi sv. Antona Novega in našel ob vrtni ljubjo nesrečence. Si- cer pa je vse dobro, kar se dobro konča.

Žrtve «sreče v nesreči» je bil, kot smo že omenili, mladi zidar Giovanni Bruno, doma iz Ulice Brunelleschi 6, ki je med obnovo hiše delal na cerkvi sv. Antona Novega, ko je bil priča nesreči. Ki pa ni imela lahko zanj tragične posledice. Manj zadovoljen bo gotovo lastnik avtomobila (na sliki), ki je mirno parkiral vozilo pri cerkvi sv. Antona Novega in našel ob vrtni ljubjo nesrečence. Si- cer pa je vse dobro, kar se dobro konča.

PRVA LETOŠNJA PREMIERA V GLEDALIŠČU VERDI

Prodoren uspeh tenorista Carla Cossutte v Saint-Saënsovi operi «Samson in Dalila»

Pregovor, da ni nihče prerok v lastni deželi, ne drži vedno. To je pokazala tudi premierska uprizoritev Saint Saënsove opere «Samson in Dalila» v sredo v tržaškem gledališču Verdi z našim krškim rojakom Carlom Cossutto v naslovni moški vlogi. In prav gotovo ne na račun njegove simpatičnosti, pač pa izključno ali skoraj izključno zaradi njegove interpretacije, ki je izvala med občinstvom nardušena priznanja po vsakem dejanju in seveda na koncu, ko je bilo pred- nsem njemu in njegovemu Sam- sonu namenjeno čestje, ki je z balkonom deževala na oder. Carlo Cossutta se je po nekajletni odsotnosti vrnil na deske tržaškega opernega gledališča glasovno in fizično svež, čeprav je skozi vse sezone polno zaseden na italijanskih in drugih evropskih odrih in to v vlogah, ki zahtevajo velik napor tako v pevske kot v igralске oziru, saj je danes Cossutta eden od redkih vrhunskih epških tenor- jev in zato še posebej iskan in zaželen.

Sicer pa je celotna postavitev opere bila na visoki ravni za kar si delijo zaslugu prav vsi njeni realizatorji od solistov do zbora, od režije in scene do dirigenta in orkestra ter baleta.

V glasbenem oziru je Saint Saën- sova opera «Samson in Dalila» na- slojena na melodramsko tradicijo, čeprav je bila glasba prvotna na- pisana za oratorij. Toda še sama biblijska snov, sicer spodobno pre- nešana, se kar ponuja za odski spektakel in to ne le v scenskem pač pa tudi v izrazito muzikalnem, orkestralnem in vokalnem smislu. Po vsebinski plati ima zgodba vse prvine melodrame od zgodovinskih dimenzij spopada med Zidi in Fili- stejci do izrazito čustvenih poudar- kov na relaciji Samson (židovski so- dnik) in Dalila (filištejska lepota) in Dalilini zvezanju ljubzen- ske igre, ki spravi v nesrečo Sam- sona, pa vse do božjega maščeva-

SREČANJE Z AKTIVISTOM SINDIKATA SOLIDARNOST

Poljski duhovnik Chrapek o dogajanjih v domovini

Gost je predaval v Trstu na povabilo kulturnega krožka «Il segno»

Na povabilo kulturnega krožka «Il segno», ki je zelo blizu stališčem vsedržavnega gibanja Comunione e liberazione, je poljski duhovnik Jan Chrapek govoril včeraj popoldne v tržaški cerkvi S. Maria Maggiore o verskem čutu in dostojanstvu poljskega naroda. Chrapek, ki se je po krajšem bivanju v Belgiji sedaj za- kasno preselil v Italijo, je bil nekaj let profesor sociologije na vseučili- šču v Lublinu. Bil je med pobudniki ustanovitve socialnega gibanja «Luč in življenje», ki je med drugim na- čelno oster boj proti alkoholizmu in družbeni emarginaciji, v začetku se- demdesetih let pa je aktivno sodele- val tudi pri ustanavljanju prvih cel- noste neodvisnega sindikata Solidar- nost.

V jutranjih urah se je poljski gost srečal s tržaškimi novinarji, ki so mu zastavili celo vrsto vprašanj o položaju na Poljskem po proglasitvi izrednega stanja, o vplivu neodvisne- ga sindikata ter o vplivu cerkve in zunanji dejavnosti na dogajanja v tej državi. Kot je bilo pričakovati, je Chrapek v svojih odgovorih osvetlil zlasti versko plat sedanjih poljskih razmer, kar pa v marsi- čem pomaga pri spoznavanju stvar-

Trio di Trieste gost 7. koncerta GM

Danes ob 20.30 bo gost 7. abom- majskega koncerta Glasbene matice v Trstu priznani Trio di Trieste (Dario De Rosa - klavir, Renato Za- nettovec - violina, Baldovino Ama- deo - violončelo). Trio obstaja že več kot 40 let. Njegovo koncertno delovanje je zelo plodno, saj so bili po vsem svetu po Evropi, Ameriki, Avstraliji in Afriki in imeli preko 2000 koncertov.

Dve dni bodo nastopili s klavirskim triom J. Brahmsa v C-duru op. 87, ki je po mnenju kritikov višek njegovega ustvarjanja. V drugem delu pa bomo poslušali trio v B-duru op. 99 F. Schuberta iz l. 1826. Glasbene misli v njem po- kajo naravno in doživetu, predvsem pa se opirajo na tipično spevno melodiko.

● Na Inštitutu za srednjeveško in sodobno zgodovino v Ul. Diaz 21 b. danes, ob 16. uri, predaval prof. Carlo Tullio - Altan o družbenih in političnih spremembah v Italiji. Pre- davanje prireja Deželna ustanova za zgodovino odnosa gibanja v sodelovanju z IRRSAE.

Prosveta

SKD Tabor «kljuje za sredo, 27. t.m., ob 20. uri (prvo sklicanje) v Prosvetnem domu na Opčinah red- ni občni zbor.

KD Primorsko - Mačkoltje vabi na Klobanec - satirni kabaret Ser- gija Verca, Borisa Kobala in Alek- sandra Vodopivca, v nedeljo, 24. t. m., ob 20 uri v srenjski hiši v Mač- koltju.

Mešani pevski zbor Slavec iz Rie- manj in Loga sporoča, da bodo va- je ob ponedeljkih samo za ženske, ob torkih samo za moške in ob četr- tkih skupno.

KD F. Prešeren - Boljunc pri- redi v nedeljo, 24. t.m., ob 17. uri v gledališču F. Prešeren gostovan- je Gledališča brez tretjega iz Kopra s komedijo «Piknik s tvojo ženo» An- dreja Jelčina.

PD Barkovlje vabi Barkovljane na sestanek za obnovo delovanja dru- štva. Sestanek bo jutri, 23. januarja, ob 16.30 na sedežu društva Ul. Cer- reto 12.

Prispevki

Ob 15. obletnici smrti Edvina Starca daruje društvo 15.000 lir za Dijsko matico in 15.000 lir za Glasbeno matico.

USPEŠNA AKCIJA TRŽAŠKIH POLICISTOV

Aretacija stanovanjskih miši

P. Scozzari in C. Mistero sta že stara znanca preiskovalcev

Po nalogu deželnega namestnika državne pravdnika so agenti le- tečega oddelka tržaške kvesture zapornica ženske ni prijavila. Ca- karlar Perihan je bila v prizivu ob- sojena na 5 let in 4 mesece ječe; lahko bi izkoristila časno svobodo proti vplačili 20 milijonov lir, de- narja pa očitno ni bilo in tako je ostala v zaporu - doslej je prese- dela tri leta.

● Danes ob 18. uri bodo na Trgu San Giovanni 3 (IL. nadstropje) od- prli nov sedež študijskega krožka «Ercolo Miano».

VAŽEN POZIV Z NEDAVNEGA REDNEGA OBČNEGA ZBORA DRUŠTVA

Prosvetno društvo Rovte-Kolonkovec nujno potrebuje pristop mladih sil

Poglobljeno poročilo tajnice Jolande Guštinčič - Tečaj slovenščine obiskuje spodbudno število slušateljev - Izvolili nov odbor društva

Kolonkovec je znan nasi zamej- ski javnosti v prvi vrsti zaradi raz- laščanja slovenske zemlje v korist stanovanskih razvojne mesta, kar še danes predstavlja očiten pritisk na našo narodnostno skupnost, ki ji pomeni teritorialni važen dejavnik ob- stoja in razvoja. Razlastitve in gradnje novih stanovanjskih blokov so močno spremenile družbeno in narodnostno podobo tega kraja, kjer so se pred svetovno vojno ži- vili skoraj izključno Slovenci. Žal so se danes razmere na tem pod- ročju bistveno spremenile, tisti Slo- veni, ki so se rodili ali so se ka-

Film «Železni človek» od torka dalje v Trstu

V okviru Festivala festivalov bodo v kinu Ariston od torka, 26. januarja dalje predvajali film slavnega poljskega režis- serja Andrzeja Wajde «Zlato di ferrov» (Zlatovlek z želaza, 1981), ki je osvojil Zlato palmo na filmskem festivalu v Canne- su in je doslej doživel med ita- lijansko publiko zelo velik us- pesh. Film, ki je v bistvu na- daljevanje uspešne «Marmor- nati človek», živo prikazuje dramatične dogodke delavskih stavek v Gdansk u vse do ro- jstva sindikata Solidarnost in je torej pomemben umetniški do- kument za razumevanje seda- njih dogodkov na Poljskem.

sneje priselili v ta kraj, pa z or- ganiziranim kulturnim delovanjem vestno kljubujejo večkrat povsem nenaklonjenim razmeram, ki že desetletja spremljajo njihovo živ- ljenje.

Prosvetno društvo Rovte - Kolon- kovec nadaljuje in aktivno gori kulturno tradicijo teh krajev, kate- re korenine segajo v leto 1938, ko so v Rovtah ustanovili pevski zbor. Dejavnost društva je od povojnih let naprej omejevala, oziroma ome- jevalo pomanjkanje ustreznih pro- storov, saj so se morali celotni in- dividualni aktivisti dolga leta se- stajati v gostilni škarbar na rebri sv. Ane. S pridobitvijo sedeža in

Kako je z novimi tarifami v Luki

Vodstvo pristaniške ustanove je v zvezi z nedavnim poviskom luških

Nasilje nad žensko? Droben prekršek!

Iniciativni odbor za zakon na ljudsko pobudo proti spolnemu nasilju je predlagač včeraj na sedežu 221. UDI srečanje, kasij se predstavice gibanja se- znanile novinarje z novimi pobudami v obrambo predstavljenega zakona. Inicativni odbor je namreč leta 79, kar 300 tisoč podpisov v podporo za- konskega osnutka, ki ga je sestavilo žensko giba- nje. Zakonski osnutek je vseboval številne točke, ki radikalno spreminjajo sedanjo, fašistično, za- konodajo (zakon Rocco) glede spolnega nasilja. Pre- stavnice gibanja so trdile, da le njihov zakon iz- raža stvarno voljo žensk in v celoti brani njihovo dostojanstvo. Zakonske osnutke so predložile tudi druge stranke, vendar, trdijo predstavnice giba- nja, je tudi moč 300 tisoč podpisov vredna vsega upoštevanja.

Vsa zadeva je romala pred parlament, oziroma posebna parlamentarna podkomisija je preučila vprašanje spolnega nasilja in sestavila predloge za novi zakon. Ko so predstavnice ženskega gibanja in pa Inicativni odbor za ljudski zakon proti spol- nemu nasilju videli predloge, so takoj sklenile, da morajo Inicativni odbor ponovno zaživeti. Novi pred- logi, so povedale ženske tudi na včerajšnjem se- stanku v Trstu, so slabši od določen, ki jih pre- videva zakon Rocco. Stojenje je bil korak nazaj. Strožje ocene si je težko zamisliti, saj je bil zakon Rocco sprejet v času črnih straj.

Razlike med tem, kar predlaga žensko gibanje in tem, kar predlagajo člani parlamentarne pod-

Oprostilna razsodba nasproti Turkinji

Na kazenskem sodišču je bila včeraj razprava proti turški državljan- ki Cakarlar Perihan, ki je vplete- na v znano afero lažnih nosečnic - se da tihotipile mamila. Ženska je sedela na zatožni klopi pod obož- bo groženj in povzročitve telesnih poškodb sodržavljanki, ki je bila za rešetkami zaradi omenjenega tiho- pastva. Obtoženka je sozopornico napadla, da bi od nje izsilila zani- kanje njenih prvotnih izjav pred sodnim zborom.

Cakarlar Perihan so sodniki opro- stili, kolikor zadeva obtožbo glede groženj, vendar s sumnjajo, da v zve- zi s telesnimi poškodbami niso zo- per nje nastopili, ker prizadeta so- zapornica ženske ni prijavila. Ca- karlar Perihan je bila v prizivu ob- sojena na 5 let in 4 mesece ječe; lahko bi izkoristila časno svobodo proti vplačili 20 milijonov lir, de- narja pa očitno ni bilo in tako je ostala v zaporu - doslej je prese- dela tri leta.

● Danes ob 18. uri bodo na Trgu San Giovanni 3 (IL. nadstropje) od- prli nov sedež študijskega krožka «Ercolo Miano».

OB DVAJSETLETNICI SMRTI VELIKEGA «MOJSTRA DLETA»

Meštrovičevi stiki z Italijo in Italijani

Veliki kipar je kar trikrat živel v Italiji in bil v dobrih odnosih z italijanskimi pisatelji, umetniki in filozofi - V Italiji je tudi veliko delal

Dolenjski meštrovec Ribnica je že dolgo let pobrateno z italijanskim mestecem Arcivia na grebeni skalnate gore Chisciano v Markah. Prijateljstvo med tema krajev se iz leta v leto pogloblja z medsebojnimi obiski. Na enem teh obiskov je Ribničane pričakalo prijetno presenečenje: v vili šoli za kovinsko skulpturo, ki so jo pred kratkim v Arcivii ustanovili v neki opuščeni stari cerkvi, so organizirali konferenco o velikem jugoslovanskem kiparju Ivanu Meštroviču. Na konferenci so prikazali tudi nekaj Meštrovičevih skulptur, pa čeprav v sliki.

Dvajset let je minilo od Meštrovičeve smrti, ki se je rodil leta 1883, umrl pa 16. januarja 1909 v ZDA, od koder so njegove posmrtnice ostavile prenesli v Jugoslavijo. V Otavici, v vasi, iz katere je izhajal veliki mojster, ki so ga obćudovali Rodin, Gorki, Marinetti in drugi. Papini pa ga je poveljeval kot enega najvećjih genijev Evrope. V Otavici je Meštrović preživel le svoja mlada leta, tudi za čredno ovac, ki jih je v otroških letih pasel. Ob 20. obletnici smrti velikega mojstra velja ustaviti se tudi ob njegovih številnih obiskih in tudi o daljšem bivanju v Italiji ter ob njegovih srećanjih z znanimi Italijani.

Ze ob svojem prvem bivanju v Splitu, kamor je leta 1900 prišel, da bi se izučil za klesarja, se je Meštrović srećal z italijanskim kiparjem Arturo Ferraronijem, ki je v dalmatinskem mestu klesal kipe za razne oltarje in nagrobne kamne. In Ferraroni mu je začel dajati prve osnovne nauke o kiparstvu. Risanja pa se je Meštrović učil pri Gini Vecchiotti, hćerki arhitekta in ženi splitskega graditelja oltarjev Pavla Bilinći. Leta 1905, je bil Meštrović na Dunaju na akademiji in je ob tej priložnosti obiskal tudi Italijo, kjer se je spoznal z Rodinom, s katerim je ostal v prijateljskih stikih vse do smrti. V Italiji je Meštrović ostal dva meseca, da bi se spoznal z Michelangelovimi deli. Leta 1911. je razstavil nekaj svojih del na «Rimski razstavi», kjer je bil nagradjen s prvo nagrado in so ga umetnostni kritiki začeli poveljevati kot nepricaćovani čudež naših časov, «novi Homer kama», kipar Le Bistolfi pa je vzkliknil: «Velika stvar! To je zares odkritje!» Dnevnik «Messaggero» je zapisal: «Ta ustvarjalec izginulega sveta je bil pred 15 leti še pastirček sredi dalmatinskih gor, a je danes že nekakšen Michelangelo». Sledilo so slavošpevi najvećjih italijanskih tedanjih literatov, med katerimi je bil tudi Giovanni Papini, ki je pozneje postal njegov dober prijatelj, nadalje Ardengo Soffici, Filippo Tommaso Marinetti, Ugo Oletti in drugi. Le Benedetto Croce je v Meštrovićevih skulpturah videl, odraz barbarstva. Maksim Gorki, ki se je prav tedaj spoznal z Meštrovićem v Rimu, mu je rekel, da je ponosen, ker je Slovan. Ker je dobil veliko naroćil, je l-

van Meštrović ostal v Rimu dve leti. «Našel si je skromno stanovanje v Via del Babuino, kjer se je zbiral tedaj umetniški in literarni svet, ter delavnico v Via Flaminia, blizu Piazza del popolo. Sarajevski atentat, ki je sprožil prvo svetovno vojno, je Meštroviću zalotil v Benetkah, kjer je bil pripravil razstavo. Meštrović se je takoj vrnil na ladjo in odpotoval proti Splitu, toda brž ko je prisel tja, so ga opozorili, da ga avstrijske oblasti nameravajo aretirati in internirati. Umetniku pa je vendarle uspelo, da je ponovno pobegnil v Italijo in se ponovno nastanil v Rimu, od koder je pogosto potoval v svet.

Meštrović je prebil v Italiji vsega skupaj šest let. Živel je v Rimu, pa tudi v krajih Anticoli Corrado ter Olevano. V zbirki «Quaderni dell'Osservatore» je nedavno izšla v Milanu knjiga z naslovom «Carteggio inedito Papini - Signorelli», v katerih se pogosto omenja Ivan Meštrović.

Papini je bil, kot je znano, pisatelj, Signorelli pa je bila zdravnica in pisateljica. Po poreku je bila Rusinja, poročena se je Olga Resnević, imenovala se je zdravnikom Angelom Signorellijem. Tako Papini kot Signorellijeva sta imela tesne stike z mnogimi umetniki, predvsem z literati, z gledališkimi ljudmi, pa tudi z glasbeniki in likovniki iz prve polovice našega stoletja. Bili so povezani tudi z velikim jugoslovanskim kiparjem, ki je ponovno prinesel v Rim svoj sarajevski atentat, da bi se izognil aretaciji. Hkrati z Meštrovićem je pobegnil v Rim tudi mladi splitski pesnik Vladimir Cerina, ki se je tudi spoprijateljil s Papinijem. Se več, Papini ga omenja v svojem prvem pismu, vendar se bomo s Cerino ukvarjali kdaj drugič, ker se bodo sedaj ustavili le pri Meštroviću.

Olga Resnević, Signorelli je 2. septembra 1918. pisala iz kraja Olevano Romano Papiniju naslednje: «Dragi Giovanni, sem tu s svojimi delicami in upam, da bom ostala tu ves mesec. Meštrovićevi so bili mesec mojim delicam stari, ker smo prišli sem skupaj. In so mi rekli, da se niso od nikogar toľko naućili kot od teh delic. Meštrovićevi so tu in se vas pogosto spominjajo.»

Tri dni pozneje, 8. septembra, je iz istega kraja Papini dobil drugo pismo, v katerem je bil ponovno govor o Meštroviću: «Meštrovićevi imajo tu nekega svojega prijatelja in spustijo svojo samoto. Sele pozneje se mi nekoliko približajo, morda se boji jo zame.»

Papini je 18. septembra odgovoril in omenil prijateljstvo, ki ga je vezalo na slikarja Spadinija, ki je bil s svoje strani prav tako povezan z Ivanom Meštrovićem. Papini med drugim piše: «Spadinij razstavlja v Zürichu. Meni ni odgovoril. In prav tako ni odgovoril gospodu Ivanu Meštroviću, kateremu sem pisal pred mnogimi dnevi o Olevanu. Je še tam? Če je, ga pozdravite ali se mu na zać primerno, da bi mi pisal nać nekaj besed. Hkrati mu povejte, da nisem (in nisem nikoli bil) časnikař.»

Iz tega jasno izhaja, da je bilo pisatelju in filozofu Papiniju veliko do Meštrovićevega prijateljstva. Če bi še brskali v Papinijevi korespondenci, bi prav gotovo prišlo na dan še veliko pism Ivanu Meštroviću. Dne 23. septembra je prav tako iz Olevane gospa Signorellijeva pisala Papiniju dolgo pismo, ki se je zaključilo s ponovno omenbo Meštrovića:

«Meštrović vam pošilja veliko pozdravov. Je kipar in je zato len za pisanje, toda skupaj z Ružo se vas pogosto in s simpatijami spominjajo. Od tod bodo odgovorili 30. septembra.»

In prav v tistih dneh je tod divjala nalezljiva bolezen «španška» in tako družina Signorelli kot tudi Meštrović so zapustili Olevano in se preselili v Rim. Iz Firenc pa je 28. decembra Papini spraveval: «So Meštrovićevi še vedno v Rimu?»

Vojna se je konćala in Papini je računal, da so se Meštrović in ostali Jugoslavi vrnili v domovino. Veliki kipar pa je še leto dni ostal v Italiji in veliko pripeval k ustanovitvi nove jugoslovanske države v okviru Nacionalnega sveta Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je deloval v Rimu.

Leta 1941, ko so vdrle v Jugoslavijo italijanske čete, je bil Meštrović v Splitu. Tokrat mu je Papini ponovno pisal in s tem dokazal svoje veliko prijateljstvo. Opozoril ga je tudi na nevarnost, da ga aretirajo in deportirajo v koncentracijsko taborišćno skupno z nekaterimi vidnejšimi ljudmi. Meštrović se je preselil v Zagreb, kjer so ga predstavniki tako imenovane neodvisne hrvatske države skušali pritegniti v svoj voz, toda Meštrović se je uprl, zato so ga aretirali in je bil v zaporu štiri mesece in pol. Pod pritiskom številnih intervencij iz tujine, predvsem iz Vatikana, je bil Meštrović pomilošćen in je lahko prišel v Benetke, kjer je sodeloval na bienalu leta 1942. Iz Benetk je odšel v Rim, kjer so mu dali pribežališće v hrvaskem zavodu svetega Hieronima. Nato se je izselil v Švico, od koder je 1964. ponovno prišel v Rim, od tod pa se je izselil v ZDA.

Meštrović je zapustil več kot 100 velikih skulptur in nekaj knjig, kot na primer razmišljanja pod naslovom «In vendar še upam», esej «Michelangelo», nadalje «Namisljeni razgovori z Michelangelom» ter zadnjo knjigo, ki je izšla leto pred njegovo smrtjo in potem ko je 1969. obiskal Jugoslavijo in ga je sprejel tudi predsednik Tito. Gre za knjigo z naslovom «Spomini na ljudi in politična dejstva». Na podstavku skulpture, ki jo je poklonil mavoleju v starem Dubrovniku malo pred svojo smrtjo je dal vklesati naslednje besede: «Odkri tajnost ljubezni in dojel boš tajnost smrti in mogoć boš verjeti, da je življenje večno.»

GIACOMO SCOTTI

Ivan Meštrović - Pietà (marmor, detail)

KAJ NAM POVEDO PODATKI INFORMATIVNEGA BILTENA

Poraba elektrike v Sloveniji je krepko iznad zmogljivosti

Trenutno si elektriko izposojajo celo iz tujine, iz Avstrije in Italije
Do sredine februarja bo jedrska centrala v Krškem v fazi preverjanja

ZA POMLAD IN POLETJE

Francoski modni kreator Jean Patou je na modni reviji prikazal za letošnji pomlad in poletje v Parizu gornja dva kroja iz bele tkanine

Ceprav so v Sloveniji «uklenili» v proizvodnjo skoraj vse razpoložljive vodne tokove in zgradili več termičnih central, je poraba elektrike še vedno krepko nad proizvodnjo in si trenutno pomagajo z uvozom elektrike iz tujine, kar jim omogoča, da sosednji republik ne zadoščajo. Kakor navaja najnovejši «Informativni bilet» Elektroenergetski sistem Slovenije, Slovenija te dni uvažava vsak dan po okoli 2,4 milijona kilovatih ur elektrike energije iz Avstrije in približno prav toľko tudi iz Italije. In vse kaže, da bo ta uvoz potrajal še nekaj tednov, vedno v približno enakih kolićinah.

Ko so pred koncem minulega meseca oziroma koncem minulega leta v slovenskem elektroenergetskem sistemu ocenjevali elektroenergetsko moćnost za januar, so napovedali, da bodo dnevne potrebe Slovenije dosegle 27,5 do 28 milijonov kilovatih ur elektrike energije. Ker je temperatura v tem času dokaj nizka, je moćno, da gre dnevna poraba tudi preko teh meja. In ker je bilo znano že v prvih desetih dnevi februarja jedrska centrala v Krškem ne bo obratovala, je bilo jasno, da bo treba dnevni primanjljaj v višini petih milijonov kilovatih ur pokrivali še z nadlaničnimi nabavami toka v drugih republikah. Če pa bodo vremenske in vodne razmere normalne, bodo z uvozom prenehali ob ponovnem obratovanju jedrske centrala v Krškem, torej sredi februarja.

Pri tem pa velja dodati, da trenutni uvoz elektrike energije po pet milijonov kWh na dan pravzaprav niti ni uvoz, pać pa gre

za nekakšno izposojanje tuje elektrike, ki jo bo Slovenija vrnila, brž ko bodo dane moćnosti. Ko bo namreć jedrska centrala v Krškem začela delovati z vse svoje zmogljivosti, bo elektroenergetski sistem Slovenije vrnil Italiji in Avstriji uvoženo elektriko. Verjetno bo to v bližnji pomladi, le da bodo tedaj morali iz Slovenije izvoziti v Italijo oziroma v Avstrijo nekoliko več elektrike, kot so jo, oziroma jo bodo avoili, kajti znano je, da je pozimi elektrika energija dražja kot v toplejših mesecih. Kar pa zadeva sedanjo «razporeditvijo» jedrske centrala v Krškem, bomo povedali, da gre za fazo preverjanja, ki jo je zahtevala ameriška družba, ki je dobavila osnovne naprave jedrske centrala.

Da nam bo stanje v elektroenergetski Sloveniji bolj jasno, bomo navedli nekaj števil. Skupna poraba elektrike energije v Sloveniji v leto 1981 je znašala nič manj kot 8 milijard 300 milijonov kWh. To se pravi, da je prišlo na državljana nekaj nad 4500 kWh elektrike. To je bilo za 3,4 odstotka več kot leta 1980, vendar pa tudi za 3,7 odstotka manj, kot je elektroenergetski sistem Slovenije napovedal. Slovenske hidrocentrale in termocentrala so se v lanskem letu lahko pohvalile, da so proizvedle izredno veliko elektrike, namreć nič manj kot 7 milijard 470 milijonov kilovatih ur elektrike energije. To pa je za obilnih 6 odstotkov več kot v letu 1980. In vendar je tudi res, da je morala Slovenija veliko elektrike energije uvoziti, ker so bile pać potrebe mnogo večje. V času najvećje proizvodnje pa je Slovenija izvozila skoraj 19 milijonov kWh elektrike v tujino. Pri tem velja navesti izredno zanimiv podatek: v lanskem, torej v letu 1981 je Slovenija proizvedla več elektrike kot leto prej, ko je morala uvoziti iz tujine malo ne 136 milijonov kWh elektrike, toda nič manj kot 118 milijonov kWh elektrike je Slovenija uvozila iz - Albanije.

Seveda je Slovenija najveć elektrike «uvozila» iz sosednjih republik, od koder je prevzela nič manj kot 992,2 milijon kWh elektrike, kar je za polgredi odstotek več kot leto prej. Seveda gre tudi v tem primeru za «izposojanje» elektrike energije v času konice oziroma v času najvećjega primanjljaja. Ker pa Slovenija v splošnem potrebuje veliko več energije kot je more proizvesti, je za 992 milijonov kWh elektrike, kolikor jo je dobila iz sosednjih republik, vrnila le 189 milijonov, ostalo je pać Slovenija plaćala.

Za zaključek bomo navedli nekaj podatkov za zadnji mesec minulega leta, za december. Slovenske potrebe so v decembru znašale skupno 792,8 milijona kWh, slovenske elektrarne - vodne in termične - pa so dale 701,3 milijona kWh. To se pravi, da je vendarle veliko elektrike manjka, pa čeprav je zmogljivost slovenskih elektrarn bila izkorisćena v celoti in so elektrarne danes v decembru lani za 15,1 odstotka, konkretno 92 milijonov kWh elektrike več, kot v decembru 1980.

Kot nam gornje številke povedo, bo kljub jedrski centrali v Krškem Slovenija morala poskrbeti za nove zmogljivosti, kajti sicer bo proizvodnja elektrike ali bolje razpoložljivost elektrike energije zavirala nadaljnji ekonomski razvoj.

RADIO VELEIZIJA

ITALIJANSKA TV Prvi kanal 12.30 Solska vzgoja: Zgodovina 13.00 Hišna beleznica 13.25 Vremenske razmere 13.30 DNEVNIK 14.00 Kje je Anna? - TV nadaljevanka 14.30 Danes v parlamentu 14.40 Doba rasti - dok. oddaja 14.50 Pink Panthers - risanka 15.00 Solska vzgoja: Življenje V solski oddaji na prvem kanalu bo danes govor o nekaterih vrstah ptic, konkretno o vodnih pticah, ki so v veliki nevarnosti, da izumrejo, kajti posebno vodne ptice so vezane v svojem življenju na obalne vode, ki so žal hudo umazane. V konkretnem primeru bomo danes zvedeli kaj več o nekaterih vrstah vodnih ptic iz Nove Zelandije 15.30 Sportne kronike 16.00 DNEVNIK 1 - Kronike Sever kljuje Jug - Jug kljuje Sever 16.30 Trije vnuki in majordom Frstan za Cissy 17.00 DNEVNIK 1 - Flash 17.05 Neposreden prenos s tvojo anteno 17.10 Otok zakladov - risani film Neposredno dopisništvo, aktualnosti, predstave 17.45 The Jackson Five - Risanka 18.50 Trapper - TV film 19.45 Almanah in Vremenske razmere 20.00 DNEVNIK 20.40 Tam, tam - aktualnosti DNEVNIK 1 21.30 Spencer Tracy: «Missions segreta» V ciklus filmov, ki je posvećen velikemu ameriskemu filmskemu umetniku Spencerju Tracyju pride noć na vrsto film «Missions segreta», ki ga mnogi filmski kritiki smatrajo za enega najboljših filmov o drugi svetovni vojni. Film je režiral Marvyn Le Roy in igrajo v njem poleg že omenjenega Tracyja še Van Johnson, Robert Walker, Tim Murdock, Robert Mitchum in drugi. Van Johnson se je v tem filmu izredno uveljavil in si odpel pot v filmski svet. Film je posnet po delu pisatelja Lawsona o letalskem napadu na Tokio. Gre pravzaprav za dejanski dogodek, ko je polkovnik Doolittle leta 1944 letalski napad na glavno mesto Japonske leta 1944 23.45 DNEVNIK Ob koncu Danes v parlamentu in Vremenske razmere Drugi kanal 12.30 Osvobodilni program 13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri 13.30 Solska vzgoja: En dan v... 14.00 Popolnad, dnevna rubrika Mnenje 14.10 Dosje Mata Hari - konec TV nadalj. 15.25 Solska vzgoja: Ženska okoli sveta Program za mladino 16.00 Grozna Lucia - TV film Cebelica Maja - risanka 16.55 «La mossa del cavallo» - televizijske zgodbe Se eno vprašanje 17.45 DNEVNIK 1 - Flash 17.50 DNEVNIK 2 - Većerne športne vesti 18.05 Danes: Stereo 2 - glasbene informacije 18.50 Sreće in utrip srca - TV film Napovedi vremena 19.45 DNEVNIK 2 20.40 Portobello - petkov trg 21.55 Hong Kong mesto beguncev - dok. oddaja TRST A 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Almanah; Tri slovenske sestre; 13.00 Let Društvo sv. Mohorja; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Svet se vrti počasi; 10.10 Koncert; 11.30 Polodnevni razgledi; Literarni listi; 12.00 Na goriskem valu - Beleznica; 13.20 Četrkovova srećanja (ponovitev); 14.10 Otroški kotiček; Kje je napaka?; 14.30 Roman v nadaljevanjih; Edvard Kocbek: «Strah in pogum» - I. del; 15.00 Odrta gorka kulisa. Film in filmska glasba; 16.00 Svet za obzorjem (ponovitev); 17.10 Mi in glasba: violini Primož Novšak in pianist Rudi Mäser v Kulturnem domu v Trstu; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Kako ti je ime?; 18.50 Priključni motivi. KOPER (Italijanski program) 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.37 Kinopred; 13.30 Otvoritev; 13.40 Objave; 13.45 Glasba; 14.03 Glasbene želje poslušalcev po telefonu; 14.40 Reklamni pas; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Zanimivo in zaigrano; 16.15 Reklame; 16.18 Poje Moni Kovacik; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Aktualna tema; 17.33 Iz zborovske arhiva. RADIO 1 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 8.45 Glasbena kombinacija; 9.02 - 10.03 Radio tidi jaz 1982; 11.10 Takoj se vrne; 11.34 Radijska priredba; 12.03 Ulica A siago Tenda; 13.25 Poštena kočija; 13.35 Master; 14.28 Solska vzgoja; 15.00 Popolnadska sreća Danes, ob 16. uri bo na prvem programu italijanskega Radija oddaja o Slovincih in Italijanih na Krasu. Prikazali bodo našega pesnika Kosovelu in italijanskega pesnika Slatapera. nja; 16.00 Il Pagliaro; 18.05 Zvoćna kombinacija; 18.30 Globetrotter; 19.30 Radio 1 - jazz; 82; 20.00 Enodejanka; 20.32 Vrtljak; 21.00 Simfonijski koncert; 23.10 Telefon sklić. LUBLJANA 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 7.30 Z radiom na poti; 8.05 Za soljarje; 8.35 Otroške igre - Potovanje okrog sveta; 8.50 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Iz glasbene tradicije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.00 Danes do 13. - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Priporočajo vam...; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Skladatelj Jakov Gotovac sredi življenja...; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dobro jutro in odmevi; 15.30 Napuki za turiste; 15.50 Radio danes, radio jutri; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.; 18.00 Pojemo in godemo; 18.30 S knjižnega trga; 19.35 Lahko noć, otroci; 19.45 Mi nite z Blejskim kvintetom; 20.00 Uganite, pa vam zaigramo...; 21.05 Oddaja o morju in pomorsćkih; 22.30 Radi se jih poslušali; 23.05 Lirićni utrkini; 23.10 Petkov glasbeni magazin.	22.45 Dvojno življenje Henryja Phryjeja - TV film 23.15 DNEVNIK 2 - Zadnje vesti 23.45 Solska vzgoja: Tvoje ime je Jonah Tretji kanal 16.55 Vabilo: Dvajset let do 2000 - dok. oddaja 17.30 Zadnje letalo za Benetke 19.00 DNEVNIK 3 19.35 Težka solidarnost 20.05 Solska vzgoja: Rim; 20.00 milj zgodovine 20.40 Zbogom mladost 21.50 Felice Musazzi: Storie di gente senza storia DNEVNIK 3 JUGOSLOVANSKA TV Ljubljana 17.25 Poročila 17.30 Jelenček, otroška serija 18.00 Dekliški nonet «Carmen» 18.30 Obzornik 18.45 Kako se sporazumevamo, oddaja iz cikla Človekovo telo Zvrzolenje plic, cvrćenje žuželk, lajanje psov, renćanje zveri in govorjenje ljudi, to so zvoki, ki pozitivajo okolje in jih včasih jemljemo kot romantićno kuliso, drugič pa kot groćoće nevarnost. V resnici pa so govorica, sredstvo sporazumevanja narava. Vendar ta čudovita narava, ki nas obdaja z veseljem ali grozo, pozna tudi nemi, neslišni govor gibov, kretenj, premikov, ki jih življa bitja dojemajo morda še globljie kot zvoke in tone. Kdo ve, kje je začetek domamljivosti, kje razum sprejema znanje v zavest in spoznanje? O tem bomo danes prislunili v zdravstveni oddaji z naslovom «Človekovo telo» 19.15 Risanka 19.24 TV in radio noćoj 19.26 Zrno do zrna 19.30 TV dnevnik 19.55 Vreme 20.00 A. Marodić: Naše krajevna skupnost - Varnost pa taka 21.00 Ne prezrite 21.15 Ti dnevi, ta leta: Filmska kronika 1950, 1. del dok. serije 22.00 Poročila 22.05 Spremljamo - sodelujmo! - športna oddaja 22.15 Noćni kino: Luther, ameriški film Koper 13.30 in 15.30 Odprta meja Med današnje Odprto mejo bodo na sporedu med drugim še naslednji prispevki: TRST - Intervju z Oskarjem Kjudrom ob 10letnici TPPZ «Punk Tomaž» VIDEM - Maratona na smučeh TRST - Razstava Gombacchi in še športna napoved
---	--

V ABONMAJU SLOVENSKEGA STALNEGA GLEDALIŠČA

Primorsko dramsko gledališče bo gostovalo v Trstu in Gorici

Primorsko dramsko gledališče prihaja na pot v zamejstvo z znanim Molierovim delom «Don Juan ali kamnit gost». V prevodu Josipa Vidmarja, režiji makedonskega režiserja Ljubisa Georgijevskega, kot starih Alenke Bartl ter sceni Miodraga Tabackega so Novogoričani uprizorili to znamenito delo o večnem hrepenenju in razočaranem ljubimcu v lanskem sezoni in z njim doživeli prodoren uspeh tako pri publiki kot pri kritiki.

V kamnitem kipu, ki je simboličan bog oziroma religiozno-moralni kodeks ter družbena konvencija, je Moliere resda hotel simbolizirati in prikazati neko višjo pravico, toda kvaliteto nekaj drugega kot pri vseh ostalih oblikovalcih donjuanske snovi. Ta snov je pri francoskem komedijografu razlog za kazen. Skoraj ves čas komedije je Moliere na Don Juanovi strani in ima, kot je videti, vseskozi prav. Njegova izjemna vitalnost, šarmantna samozavest, duhovitost in pogum so poteze, ki so simpatični in ki opravičuje njegove erotično-moralne nazore ter njegovo dejanja. V uprizoritvi Primorskega dramskega gledališča tolmači vlogi Don Juana in Sganarelja igralca Bine Matoh in Ivo Barišić.

S to komedijo bo novogoriški ansambel gostoval v Katoliškem domu v Gorici 24. in 25. januarja, od 28. do 31. januarja pa v tržaškem Kulturnem domu.

ANSAMBEL BRATOV «KRT»
iz KAMNIKA
s pevko Marinko
ter humorista Tinče in Pero

bodo nastopili jutri, 23. januarja, v SKEDNJU v domu «Jakoba Ukmurja, ob 16. in 20. uri.

V nedeljo, 24. januarja, v kinodvorani v BAZOVICI, ob 16.30 in v DOBERDOBU, ob 20. uri.

Razstave

V galeriji «Sala d'Arte Moderna» v pasazi Rossini bo danes, ob 18. uri odprla razstavo svojih del tržaška slikarka-najka Mihaela Velikonja, ki bo razstavljena do 31. t.m. Razstava je odprta sleherni delavnik od 10. do 13. ter od 17. do 20. ure, ob praznikih pa od 10. do 13. ure.

V nedeljo, 24. t.m. se bo na Trgu Barbaean v razstavišči Centro Barbaean zaključila razstava umetniških fotografij tržaškega mojstra prof. Tullia Stravisijsa z naslovom «Slike s kopnega in z morja». Galerija je odprta od 10. do 13. ter od 17. do 20. ure, v nedeljo pa le do 13. ure.

GLASBENA MATICA TRST
Sezona 1981-82
6. abonmajski koncert

Danes, 22. januarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v TRSTU

TRIO DI TRIESTE
Dario De Rosa — klavir
Renato Zanetovich — violina
Amadeo Baldovino — violončelo
(Schubert, Brahms)

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

KULTURNI DOM
Fran Levstik
MINISTER GREGOR
PA NIČ
Izvajal ALOJZ MILIČ

Jutri, 23. januarja, ob 12. uri
Pavel Golia
JURČEK
pravilica v starih dejanjih
s prologom

Režija MARIO URSIC
Danes, 22. januarja, ob 10. uri

Včeraj-danes

Danes, PETEK, 22. januarja
VIKTOR
Sonce vzhaja ob 7.37 n zaton ob 16.56. — Dolžina dneva 9.19. — Luna vzhaja ob 5.27 in zaton ob 14.35.

Jutri, SOBOTA, 23. januarja
RAJKO

Vreme včeraj: najvišja temperatura 4.5 stopinje, najnižja minus 0.6, ob 18. uri 3 stopinje, zračni tlak 1025.2 mb ustaljen, veter 4 km na uro severozahodnik, vlažnost 36 odstotna, nebo jasno, mornje mirno, temperatura morja 8.2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Mara Crismani, Fabio Rodi, Sara Rodi, Sara Marchesan, Alessia Orsi, Sara D'Atto, Jessica Gianella, Stefania Dionis, Vincenzo Addenzio, Lara Anastasia, Monica Bonazza, Giorgia Gugliotta.

UMRLI SO: 80-letni Giovanni Tominež, 74-letna Adalgisa Politeo por. Lumini, 78-letna Giovanna Luch vd. Traiotti, 55-letni Giordano Umer, 72-letna Amelia Bacci vd. Gecar, 79-letni Eugenio Sergi, 62-letni Oscar Metjak, 76-letni Artemio De Angelis, 74-letna Armandina Freund, 87-letna Amalia Agostini vd. Gianni, 58-letni Gianni Sbona, 77-letni Bernardo Folpini.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46 in Ul. Mascagni 2.
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Giulia 1 in Ul. S. Giusto 1.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Giulia 1 in Ul. S. Giusto 1.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-027, predpriznanična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure, tel. 68-441.

Predsednik upravnega odbora Slovenskega raziskovalnega inštituta

sklicuje na podlagi 6. člena pravil

8. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo danes, 22. januarja, ob 18.30 v prvem in ob 19. uri v drugem sklicu v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, z naslednjim dnevnim redom:

1. poročilo upravnega odbora;

2. obracun in predracun;

3. poročilo nadzornega odbora;

4. razno.

Gledališča

ROSSETTI
Danes ob 20.30 bo gledališka skupina Teatro Libero R. V. predstavila izven abonmaja delo Carla Goldonija «La Locandiera» v priredbi Luchina Viscontija. Za abonente 40 odst. popusta. Rezervacije pri osrednji blagajni.

Od 26. januarja bo Il Centro teatrale Bresciano predstavljal delo «La Venexiana» od Aldo Valli. Odrzlek 3 izmenično. 50 odst. popusta za abonente, ki so že uporabili odrezek.

VERDI
V nedeljo ob 16. uri (red D/D) druga predstava opere «SAMSON IN DALILA» Dirigent: Pichas Steinberg, režiser Alberto Fassini. V glavnih vlogah nastopajo Petra Malakova, Karlo Kosuta, Giampiero Mastromei, Angelo Nosotti, Giuseppe Botta, Giovanni Gumeroli, Dario Zerai in Enzo Scodellaro.

Pri blagajni gledališča prodaja se razpoložljivih vstopnic.

AVDITORIJ

Gledališka skupina CIRT

predstavi «Racconti d'estate (Arlecchino e Pulcinella)». Zjutraj ob 13.00 in ob 11. uri predstave za šole, zvečer ob 20.30 za odrasle.

Kino

Cappella Underground 18.00—20.00—22.00 «La tenerella del lupo». Režija Uli Lommer.

Ariston 16.00 «Per favore non mordermi sul collo». Režija Roman Polanski. Igra Sharon Tate.

Rite 18.00 «Amore senza fine». Režija F. Zeffirelli. Brooke Shields, Martin Hewitt. Preprovan mladini pod 14. letom.

Eden 17.00 «La corsa più pazz del mondo». B. Reynolds, D. Moore, D. Martin, S. Davis Junior.

Grattacielo 15.30—22.15 «Culo e camici». R. Pozzetto in E. Montesano.

Fenice 16.00—22.15 «Innamorato pazzo». A. Celentano in O. Mui.

Nazionale 15.30 «Pierino la peste alla riscossa». Barvni film.

Cristallo Danes zaprt.

Capitol 16.30 «Lo stesso giorno il prossimo anno».

Moderno 16.00 «Stati di allucinazione». Preprovan mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 15.00 «La zia erotica». Preprovan mladini pod 18. letom.

Radio 14.30 «Assos». Adriano Celentano.

Vittorio Veneto 16.30 «Le supersexy mogli svedesi». Preprovan mladini pod 18. letom.

Mignon 15.00 «La figlia di Ryan». Preprovan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.00 «Gigolo». David Bowie.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Proseke: tel. 225-141; Božje polje Zgonik: tel. 225-569; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Zavljice: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Zlatorsna

AURUM

Preden prodaje vaše staro zlato zagostite se pri AURUM v ul. Mazzini 43/D TRST tel. 68980

NUDI

konkurenčno kotiranje in brezplačne ocenitve

S 1. januarjem 1982
številka IVA obvezna
za vse kmetovalce

Kmečka zveza obvešča vse kmetovalce, ki v letu 1980 niso presegli deset milijonov lir prometa in ne vodijo knjigovodstva IVA, da morajo od 1. januarja 1982 imeti številko IVA. Ministrstvo za finance je namreč sklenilo, da morajo vsi proizvajalci imeti svojo številko IVA (numero di partita IVA), ki jo bodo morali sporočiti svojim odjemalcem in dobaviteljem, kateri jo bodo nato predložili njihovi letni prijavi IVA. Kmečka zveza vabi zato vse svoje člane in kmete, da se nujno zglasijo v njenih uradih, ki jim bodo na razpolago za izpolnjevanje vseh formalnosti. Opozorjamo, da so za kršitve omenjenih obveznosti predvidene visoke denarne kazni.

Tajništvo Kmečke zveze

Čestitke

Danes praznuje 21. rojstni dan GIULIANA MICALI iz Ricmani. Mnogo sreče in zdravja ji želijo mama, papa, brat Walter, sestra Orietta, mož Mauro ter mala Monica, ki pošilja mamički kot poljubček.

Danes praznuje 13. rojstni dan naša ljuba VALENTINA VISENTIN iz Nabrežine. Mnogo zdravja, sreče in uspeha v šoli in življenju ji želijo boba Iva ter družini Ščuka in Vodopivec.

Danes praznuje rojstni dan IRMA KRIZMANČIČ iz Trebe. Mnogo zdravja in sreče ji iz srca želi družina Krizmančič iz Bazovice.

Danes praznuje 10 let DAMJAN KRIZMANČIČ. Obilo zdravja in uspeha v šoli mu želijo vsi domači.

Razna obvestila

Kulturno društvo Škamperle in Kulturno društvo Union vabita na ples z loterijo, ki bo jutri, 23. januarja, ob 21. uri na stadionu «Prvi maja».

Rajonski svet za vzhodni Kras sklicuje danes, 22. januarja, ob 19.00 v ljudskem domu v Trebach javno zbiranje na temo «Področje za znanstvene raziskave pri Banji in varianata štev. 30 (SORN)». Sodelovali bodo izredni komisar tržaške občine, predsednik področja za znanstvene raziskave in zastopnik KGS.

Potokrožek Trst 80 obvešča, da bo seja danes, 22. t.m., ob 20. uri v Ul. sv. Frančiška 20. Prinesite izdelke.

Zveza borcev VZPI - ANPI - Boljune priredi ob 38. obletnici masovnega odhoda v partizane 6. februarja ob 19. uri v hotelu Maestoso v Lipici, kulturno - družabni večer. Vabimo vse partizane, aktiviste in simpatizirajoče, da se priredijo množično udeležijo. Vpisovanje v kavarni Marije Zerjal v Boljuncu vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 18. do 20. ure ter na sedežih sekcijskih vasi: Boršt, Zabrežje, Bazovica, Trebe, Opčine in Krč.

Mali oglasi
telefon (040) 794672

ODSTOPIM nekaj zadnjih letnikov Službenega lista SFRJ. Telefon: (040) 631646.

PRODAM stišorino stanovanje s kuhinjo in kopalnico. Tel. (040) 228390.

TRGOVSKO podjetje išče delovno moč s prakso v knjigovodstvu. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Knjigovodstvo».

IŠČEM fanta za namestitev pohištva z voznikiškim dovoljenjem in voljo do dela. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Vestene».

SLOVENSKO stalno gledališče v Trstu razpisuje delovni mesti, frizerke in odrskega delavca. Pogoji: italijansko državljanstvo, obvladajo slovensčino, končana obvezna šola, odslužen vojaški rok. Pismene prošnje sprejema uprava SSG Trst, Ul. Petronio 4 (Kulturni dom), do 27. t.m. ali do zadnje delovnih mest.

FANT S trgovsko izobrazbo išče kamaričkov zaposlitev. Telefonirati na št. (040) 228177 od 8. do 14. ure.

PRODAM 120-basno harmoniko. Telefon (040) 231738.

FERNANDO — trgovina obutve in usnjene galanterije sporoča, da je v teku do 6. februarja sezonska razprodaja vseh artiklov.

ŠTIRISOBNNO stanovanje s teraso, po želji s kletjo, skladiščem ali dvoriščem nudim v zameno za dvo-sobno stanovanje in izplačilo razlike. Telefon (040) 225970 ali 825546.

MODE VALENTINA — Domjo sporoča, da ima na razprodaji vse vrste oblačil.

OBČINA Devin — Nabrežina razpisuje javno selekcijo na osnovi listin in izpizov za izredno zaposlitev izvedenca za do 90 dni. Interesenti morajo predložiti prošnjo na navadnem papirju in v njej navesti naslov, osebne podatke ter posest italijanskega državljanstva in diplome geometra ali gradbenega izvedenca. Zahtevana starost: kandidati ne smejo biti mlajši od 18 let in ne smejo presegati 35. leta starosti, razen izjem, ki jih predvideva zakon. Prošnje morajo priložiti (na navadnem papirju): predpisani študijski naslov, morebitna potrdila o službovanju v javnih ustanovah, morebitne listine, ki dokazujejo pravico do zvišanja zgoraj navedene starostne meje. Poznavanje slovenskega jezika velja za prednostni naslov. Interesenti morajo predložiti prošnjo v uradu za stike z javnostjo in prevanje — soba št. 20, najkasneje do 14. ure dne 23. januarja 1982.

OSMICO je odprl Ernest Smoljak, Mackolje 58.

OSMICO je odprl Zvonko Ostrovska - Zagradec 1. Toči belo in črno vino.

GORIŠKI DNEVNIK

UGODNOSTI ALI DODATNE TEŽAVE IN NEVŠČNOSTI?

Deljena mnenja o predlogu za sprostitev delovnega urnika v trgovinskih obratih

Pri združenju trgovcev so načelno za ohranitev sedanje ureditve Pomisleki glede zaposlitve dodatnega osebja v večjih trgovinah Sprostitev bi bila uspešna le ob večji discipliniranosti trgovcev

Urnik trgovin naj bi v prihodnje sprostil in prilagodil potrebam kupcev in deloma tudi trgovcev samih. O tem vprašanju je sicer govor že dalj časa. Prav pred kratkim pa je razprava, ki sicer nikoli ni povsem zamrla, postala spet živahnejša.

Se sedanja ureditev za deljenim urnikom res najbolj primerna, ali pa bi kazalo odpiranje in zapiranje trgovin (v pošte pridejo nemara vse vrste trgovinskih obratov) prilagoditi raznolikim potrebam občanov, pa morda poskrbeti še za dežurstvo ob nedeljah in praznikih? Vprašanje je sicer bolj občutno v velikih mestih, medtem ko bi takšna sprememba v manjših krajih menda v začetku povzročila kar precej težav. Mnenja pa so si precej različna tudi v krajih kraj kot Gorica.

Kaj menijo o predlagani spremembi delne urnikov poslovanja, smo te dni vprašali najprej pri združenju trgovcev v Gorici. O spremembah pravzaprav še niso veliko razpravljali, je bil odgovor. Menda so z obstojem ureditve, ki je zadovoljiva, saj bi vsakršne občutne spremembe povzročile predvsem vrsto težav in nevščnosti. Ob tem opozarjajo tudi na lego in vlogo Gorice kot obmejnega mesta, kjer predstavljajo kupci iz sosednje republike dober del klientele.

Precej drugače gledajo na zadevo pri veleblagovnici Standa. «Pri zadevam si, da bi urnik lahko podaljšali. Taka je usmeritev ne samo goriske podružnice, ampak celotne družbe, nam je te dni povedal eden od vodilnih uslužbencev velike samopostrežne trgovine. Medtem ko bi prilagoditev urnikov po vsej verjetnosti brez hujših pretesov opravili v manjših, družinskih vodnih trgovinskih obratih, bi uveljava enotnega delovnega urnika ter prilagoditev urnika odpiranja in zapiranja lokalov najbrž povzročila precej dodatnih težav v večjih prodajalnah, saj bi bilo treba uvesti dvojno izmeno, z drugo besedo, povečati število uslužbencev.

Prav okrog tega vprašanja je največ pomislekov, nekateri pa določijo v možnost in uspeh usklajevanja. «V Italiji smo precej disciplinirani, najbrž niti zmožni nismo, da bi se dogovorili ter sprejeli sklepe nato izvajali», nam je povedal lastnik znane trgovine z železnino Krainer, v Raštelu. Skoraj 2/3 odjemalcev imajo iz sosednje republike, nam je prijazno povedal lastnik, največ del pa ob torkih in petkih. V takem malihnem kraju je nujno potrebno dogovorjanje, sicer pa ostajajo odprta še vprašanja odnosov z uslužbenci, saj bi morali njihovo število, v primeru uvedbe enotnega delovnega časa, prav gotovo povečati. Tudi pri veleblagovnici Godina-Despar imajo pomisleke glede koristnosti predlaganih sprememb. Pred časom so se pri tem podjetju ogrevali za dvodnevno popolno zaporo (ob ne-

deljah in ponedeljkih), potem so prizadevanja ustavili.

Nedeljskemu delu, občasna dežurstva vsaj v trgovinah z jestvimi, pa bi se menda radi izognili kar vsi. Ena od pomembnejših točk predloga za spremembo delovnega urnika v prodajalnah pa govori prav o dežurni službi.

Priznanje družbenemu delu na prostovoljni podlagi

V zadnjem deželnem biltnu (številka 110 iz leta 1981) je objavljen deželni zakon št. 74 od 6. novembra 1981. leta, ki daje priznanje družbenemu delu v združenjih ustanovljenih na prostovoljni podlagi. Takšna združenja in ustanove so lahko pravna osebnost, lahko pa tudi ne. V vsakem primeru pa morajo na podlagi pravilnika temeljiti na prostovoljni pomoči članov. Na podlagi tega zakona morejo ta združenja skleniti sporazume z občinami, gorskim skupnostmi in krajevnimi zdravstvenimi enotami,

Nadaljuje se razprava o mednarodnem regulacijskem načrtu

Razprava o varianti medobčinskega regulacijskega načrta za območje Tržiča, Ronk in Starancane se še ni zaključila. Na predlagane spremembe imajo, tako v Ronkah, kakor v Starancanu še nekaj pomislekov. V Ronkah želijo vnesti nekaj sprememb na področju obrtniške cone v bližini letališča, v Starancanu pa predlagajo spremembo lokacije namenjene za trgovinske dejavnosti v Bistrinji.

Sovodenjska dekleta v kuharski šoli

Sovodenjsko kulturno društvo je znano, da je že velikokrat prideloval razne tečaje in predavatelje splošne izobrazbe, kar so Sovodenjci in Sovodenjke tople sprejeli. Tudi sedanjih kuharski tečaj sodi v to vrstno delovanje domačega kulturnega društva. Še nekaj tednov se sovodenjska dekleta in mlade žene, več kot dvajset jih je, ukvarjajo, pod skrbnim vodstvom spretnih učiteljic, s pripravo najboljših dobrot, sodobnih in naših tradicionalnih. To bo seveda dalo dobre rezultate sladkusem, ne samo na

Vprašanje KPI o nesreči v Safici v Gradežu

Deželni svetovaleci KPI Bratina, Battello in Scampolo so deželnega predsednika in pristojnega odborni-

KONEC PRIHODNJEGA TEDNA

Srečanje na temo: «Katoličani na Goriskem med dvema vojnama»

Nadaljevanje lanskega srečanja o zgodovinskem obdobju pred prvo vojno

Konec prihodnjega tedna bodo v Gorici odprli auditorij «Luigi Fogar». Gre za novo prostorno dvorano, ki so jo pridobili v stavbi nekdanjega semenišča na vogalu Korza Verdi in Ulice Seminario. To stanbo je gorška nadškofija prenovila v celoti, v njej urejajo bogato semeniščno knjižnico, so pa tudi prostori za številne katoliške organizacije in društva. Auditorij, v katerem bo prostora za nekaj sto oseb, so prenovili po tržaškem škofu goriske rodovine Luigi Fogarju, ki je bil na čelu tržaške škofije v prvih letih fašistične vlade in ki so ga fašisti prisilili, da odstopi, ker ni hotel uveljavljati njihove raznarodovalne politike do Slovencev.

Auditorij bodo otvorili z dvodnevno zgodovinskim srečanjem na temo: «Posoški katoličani v dvajsetem stoletju». Gre za nadaljevanje lanskega simpozija na isto temo. Lani so preučili čas od začetka stoletja do prve vojne, sedaj pa bodo pažnjo posvetili času med dvema vojnoma. Srečanje se bo pričelo v petek, 29. januarja, ob 16. uri, nadaljevalo se bo v soboto, 30. januarja, dopoldne in popoldne.

V petek so v programu naslednja poročila: Gabriele De Rosa: «Sturzo, De Gasperi in evropska kriza tridesetih let»; Silbio Tramontini: «Cerkev in fašizem v Treh Bene-

tijah»; Fulvio Salimbeni: «Studije o katoličanih v Juljski Benediji»; čas: med dvema vojnoma»; Camillo Meda: «Posoški katoličani in njihov časopis». V soboto dopoldne bodo na vrsti: G. Fornasir in P. Zavotto: «Škof Luigi Fogar»; Kazimir Humar: «Nadškof Franišek Borgia Sedej»; Aurelio Pucchio: «Gorisko srednje tološko semenišče»; Camillo Meda: «Začetki posoške katoliške akcije»; Bartolomeo Bartolotti: «Tržiške katoliške organizacije v dvajsetih letih»; Ferruccio Tassin: «Katoličani in šola»; Giuseppe Mellinato: «Zavod Stella matutina in jezuiti v Gorici».

V soboto popoldne pa bodo na vrsti naslednja poročila: Alojz Rebuta: «Slovenski katoličani med dvema vojnoma»; Renato Iacumini: «Gospodarski in socialni položaj v povojnem času»; Nino Sautesano: «Ljudska stranka na Goriskem»; Nino Agostinetti: «Zadružno gibanje»; Luigi Tavano: «Gorška Cerkev od lateranskega pakta do leta 1934». Možne bodo intervencije in posegi v razpravo.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

v sodelovanju z

ZVEZO SLOVENSKEH KULTURNIH DRUŠTEV

in ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

V KATOLIŠKEM DOMU V GORICI

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA

IZ NOVE GORICE

Molière

DON JUAN

ALI KAMNITI GOST

Režija:

LJUBISA GEORGIJEVSKI

V nedeljo, 24. januarja 1982 ob 16. uri (Abonma «Nedelja»)

V ponedeljek, 25. januarja 1982 ob 20.30 (Abonma «Ponedeljek»)

Na predstavo bodo udeležene s Krasa pripeljali avtobusi po običajnem voznom redu.

Spor izbruhnil zaradi superlicenc - Dirko prenesli za teden dni - Balestre išče kompromisno rešitev

V KORAČEVEM POKALU

Za lep podvig sta predvsem poskrbela Zadar in beneška Carrera

NAŠE EKIPE V MLADINSKIH LIGAH

Vse slovenske peterke bodo jutri in v nedeljo pred izjemno težko nalogo

ci pa se bodo spoprijeli s peterko
Grandi Motori, ki jih je v prvem

Gugolj: «Z igro svoje ekipe še nisem zadovoljen»

..... (continued)

SKROMNE MOŽNOSTI «AZZURROV» ZA KOLAJNO

BATTLE CREEK — V prijateljski tekmi v hokeju na ledu so ZDA in Kitajska igrale neodločeno 3:3.

Ivo Strnad

pred 9 leti, in sicer ravno v derbi-ju z Vesno (v 2. amaterski ligi). Doslej je Strnad dosegel približno 40 golov, gotovo uspešnejši pa je bil v lanski sezoni, ko je devetkrat zatresel nasprotnikovo mrežo, medtem ko je letos dal en gol.

Tetocalcic

Ascoli - Inter	X	2
Avellino - Roma	1	X 2
Cagliari - Bologna	1	
Catanzaro - Napoli	X	
Cesena - Juventus	X	2
Como - Fiorentina	2	
Milan - Udinese	1	2
Torino - Genoa	1	X 2
Bari - Perugia	X	
Brescia - Verona	X	
Pescara - Sambenedet.	X	
Forlì - Triestina	X	
Teramo - Anconitana	1	X

ESPAÑA 82

Artemio Franchi:
«Preveč 24 ekip»

PRATO — Predsednik evropske gometne zveze Artemio Franchi o bližnjem svetovnem prvenstvu Španiji med drugim dejal: »Mislim, da bo kakovost letošnjega svetovnega prvenstva nekoliko slabša, saj je število reprezentanc preveč, 24 ekip je preveč.«
Franchi je nadaljeval takole:

TIP

1.	- prvi	1	X	
	drug1	1	2	
2.	- prvi	X	1	2
	drug1	1	2	
3.	- prvi	X	1	1
	drug1	1	X	2
4.	- prvi	2	X	
	drug1	X	1	
5.	- prvi	X	1	
	drug1	X	2	
6.	- prvi	1	X	2
	drug1	X	1	1

Porta kritizira

MADRID — V Španiji se negodovanje zaradi hudih spodrsrljajev med sobotnim žrebanjem: za sestavo skupin za SP še ni poglelo.

Se posebno kritičen je predsednik španske nogometne zveze Pablo Porta, ki meni, da bi bilo mnogo bolje, ko bi žrebanje opravili po starih in že preverjenih pravilih.

«Z novim načinom žrebanja se je Španija osmešila po vsem svetu,» je dejal Porta.

SVETOVNI POKAL

V Lenggriesu še ena priložnost za Hesso

LENGGRIES — Danes bo v Lenggriesu predzadnji ženski slalom svetovnega pakula pred svetovnim prvenstvom v Schladmingu. Proga ni posebno težka, a je hladen zahtevna, zato se mladi Švicarki Eriki Hess ponuja priložnost za peto letošnji slalomsko zmago v svetovnem pakulu. Ker bi bil to ena plaina, bi si tako že zagotovila končno slalomsko zmago v svetovnem pakulu, kar ji je uspešno tudi lani. Njena najnevarnejša teknika Irene Apple bo v glavnem le skrebala, da ne bo za Švicarko preveč zaostala, da bi ji torej ne ušla tudi na skupni lestvici svetovnega pakula.

Italijanke bodo imele svoje glavno orožje v Zinjivji in Quarivju, ki se boje potegovali za najvišje uvrstitve, pa tudi ostale zazurres in alko priredbo do točk.

Jugoslovanci so po svojem zadnjem slalomskem ekipnem uspehu v Badgasteinu izredno sponzorirani.

HOKEJ NA LEDU

ZDA — Kitajska 3:3
BATTLE CREEK — V prijateljski
tekmi v hokeju na ledu so ZDA in
Kitajska igrali neodločeno 3:3

OBVESTILA

**ŠD Mladina —
smučarski odsek**
vabi vse člane na prvi «Pokal treh
dežel». Zainteresirani naj se zgla-
sijo pri Stojanu najkasneje danes,
22. januarja, do 14. ure.

\$D Mladina —

smučarski odsek
organizira v nedeljo, 24. januarja, ob priliki «Pokala treh dežel» izlet z avtobusom v Trbiž. Odhod z Opčin ob 6. uri. Vpisovanje na Opčinah pri Tavčarju, tel. 21-29-36. Odhod iz Kríža ob 6.15 izpred spomenika. Vpisovanje v Krížu, pri Stojanu, tel. 226-423.

SD Mladina —

smučarski odsek
obvešča, da se tečaj telovadbe
nadaljuje in sicer vsak torek od
20. do 21. ure in vsak četrtek od
19.30 do 21. ure.

IZJAVE PODPREDSEDNIKA JUGOSLOVANSKE VLADE DRAGANA

Jugoslovanska gospodarska politika do sedaj obrodila vidne rezultate

Lanski primanjkljaj v plačilni bilanci bo manjši kot je bilo planirano

BEOGRAD — Lanski plačilnobilančni primanjkljaj naše države bo, kot smo lahko doslej ugotovili, precej manjši od planiranega, je danes na tiskovni konferenci za tuje novinarje povedal podpredsednik ZIS Zvonko Dragan.

Vsi podatki še niso urejeni, zlasti ne tisti o neblagovnem prihodku, vendar bo plačilnobilančni primanjkljaj zanesljivo precej pod predvidenimi 1,8 milijarde dolarjev. Tudi glede na predvideni plačilni primanjkljaj s konvertibilnim področjem lahko po sedanjih ocenah pričakujemo, da bo manjši od predvidene 1,5 milijarde dolarjev. Natančni podatki o manjšem deficitu pa bodo kmalu znani, je rekel Dragan.

Blagovni izvoz se je lani realno povečal za 5 odstotkov glede na predlani, je dosegel skoraj 11 milijard dolarjev. Uvoz se je realno zmanjšal za 9 odstotkov in je bil 15,7 milijarde dolarjev. Hkrati se je trgovski primanjkljaj realno zmanjšal za 9 odstotkov in je bil 4,8 milijarde dolarjev. Za letošnji planiran plačilnobilančni primanjkljaj pol milijarde dolarjev. In iz tega je mogoče sklepati, da bo Jugoslavija le v treh letih zmanjšala deficit za več kot 7-krat — s 3,7 milijarde v letu 1979 na 500 milijonov dolarjev v letošnjem letu, seveda če bo uresničen letošnji načrt, za kar pa je že začel več ukrepov, v pripravi pa so še novi. V vsakem primeru pa je to pomemben prispevek k politiki ekonomske stabilizacije, je poudaril Dragan.

Lani se je precej izboljšala pokritost izvoza z uvozom, ki je bila 1979 leta 48,5, lani pa 69 odstotkov. Skupna zadolženost države je bila ob upoštevanju srednjeročnih in dolgoročnih posojil zadnji dan lanskega leta 18,4 milijarde dolarja od tega 16,9 milijarde na konvertibilnem področju. To pomeni, je rekel Dragan, na zelo dobro obiskani tiskovni konferenci, da je bila stopnja relativne zadolženosti države glede na skupen devizni priliv okrog 20 odstotkov. U-

krepamo, da bomo letos in naslednja leta stopno zadolženosti zmanjševali po en odstotek. Položaj s kratkoročnimi krediti se je ves čas spreminjal. Najbolj glede na dinamiko uvoza nafte. Ker so ti krediti neugodni (visoke obresti in kratki odplačilni roki), je letos predvideno, da bomo njihovo izkoriščanje zmanjšali na 500 milijonov dolarjev.

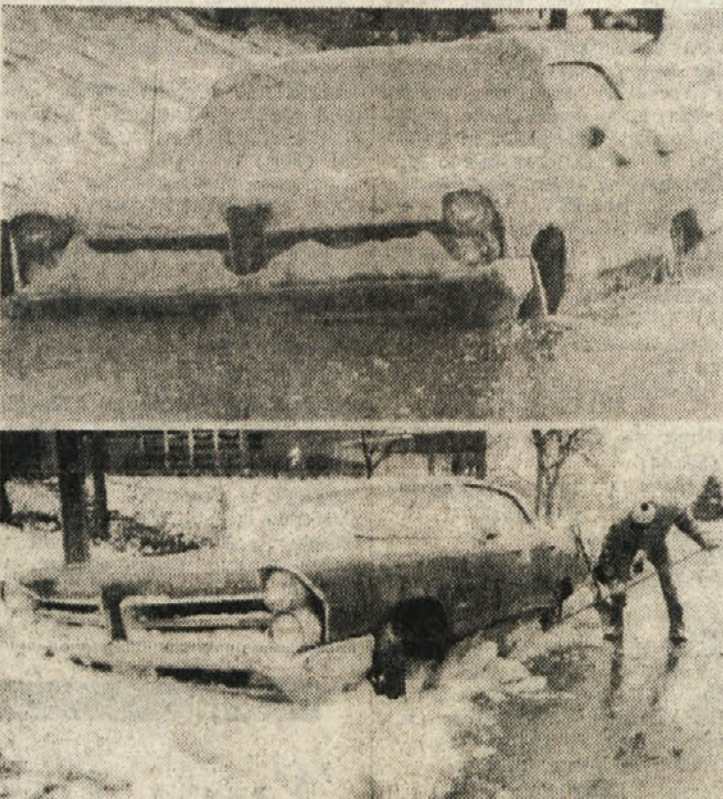
Tudi naprej bomo uresničevali politiko pravčasne in tekoče izpolnjevanja mednarodnih obveznosti in bomo letos za anuitete izločili 2,3 milijarde dolarjev. Obenem pa bodo veliki izdatki tudi za obresti. Zvone Dragan je napovedal, da bodo sprejeti ukrepi za večje nadzorstvo nad ravnanjem poslovnih bank, ki so po oblačene za poslovanje s tujino, kar pomeni, da se nihče ne bo mogel zadolževati, če ni sposoben obveznosti pravčasno tudi izpolniti.

Podpredsednik ZIS je govoril tudi o cenah in inflaciji ter poudaril, da je "ravno na teli področjih kljub dosedanjim ukrepom dosegla navedena cena. Cene so lani preslele predvidevanja za okrog 7 odstotkov, tako je inflacija merjena z rastjo drobnoprodajnih cen dosegla 39,3 namesto načrtovanih 32 odstotkov. Zdjaj smo se v določeni meri ogledali januar-skemu udaru na cene, kakršen je bil leta 1981, saj smo boljše pripravljali za uresničevanje dogovorjene politike cen.

Skupne investicije so se naprej višale, čeprav so bile lani realno za okrog 10 odstotkov manjše kot predlani, ko so v družbenem proizvodstvu sodelovale celo za 42,7 odstotka. Ključno vprašanje naložb je še naprej njihova struktura, ki se mora prilagajati potrebam razvoja v skladu s politiko ekonomske stabilizacije. Lani se ni ustavilo realno zmanjševanje osebnih dohodkov, vendar so manj upadli v proizvodnji (za 3,5 odstotka) kot v negospodarstvu (za skoraj 10 odstotkov). Letos si bomo najbolj prizadevali, da bomo bistveno zmanjšali padanje realnih osebnih dohodkov zlasti delavcev z najnižimi prejemki.

Zvone Dragan je na dolgo govoril o politiki razvoja države v letošnjem letu in poudaril, da je glavna naloga bolj ofenzivno povečanje izvoza blaga in storitev, zlasti na konvertibilnem trgu. Poudaril je, da je nujno treba sprejeti ukrepe za zaostroitev delovne in tehnološke discipline ter odgovornosti za dosledno izvajanje politike ekonomske stabilizacije. Podpredsednik ZIS je odgovoril tudi na številna druga vprašanja tujih novinarjev o uresničevanju stabilizacijske politike ter o možnih spremembah v sistemskih rešitvah, zlasti na področju gospodarskih odnosov s tujino.

ZIMSKE TEŽAVE V ZDA

Lastnik običajne ameriške 'cestne križarke' se je kljub mrazu pošteno spotil, da je svoje vozilo rešil iz objema snega (Telefoto AP)

KOT JE PREDSEDNIK NYERERE NAPOVEDAL ŽE PRED LETOM DNI

Na kongresu tanzanijske stranke revolucije bodo ločili partijske funkcije od državnih

Ko mu bo čez štiri leta zapadel mandat, bo Nyerere ostal samo predsednik stranke

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)
NAIROBI — V skladu s svojo napovedjo pred letom dni, da bo v tem svojem poslednjem predsedniškem mandatu, ki se izteče čez štiri leta, ustvaril sistem za sprejembo vodstva, je tanzanijski predsednik Julius Nyerere včeraj sklical izredni kongres vlada, kjer je 'stranke revolucije' ter začel na njem ločevati partijske funkcije od državnih. Poleg tega je v želji, da okrepi učinkovitost partijskega vodstva, ki mu bo po izteku predsedniškega mandata še ostal na čelu, predlagal zmanjšati število članov centralnega komiteja.

Popularni 'Mwalimu', je tudi teli, kot kličejo Nyerereja, je bil oktobra predani izvoljen za predsednika Tanzanije za prihodnjih pet let, z nad 93 odstotki glasov. Toda Nyerere, ki bo aprila prslavljal 60 let, pred mesecem pa

je prslavljal 20 let, odkar je stopil na čelo dežele, je rekel, da je to nepreklicno zadnji in da so dežel potrebne nove, sveže sile. Za cel je najprej v vladi, ki jo je pred letom dni korenito spremenil ter zamenjal premiera in zunanje ministra. Obrambni minister Rashidi Kawawa, star 52 let, dolgoletni premier in podpredsednik tako drzave kot partije, ki za njim omenja kot morebitnega naslednika 'Mwalimuja', je postal državni minister, zadolžen za partijske zadeve — najprej je v skladu z napovedanimi spremembami, da se tedaj je Nyerere napovedal, da bo prišlo do korenitih sprememb in da bodo ločili državo od partijskih funkcij na vseh ravneh, vključno z najvišimi: predsednik partije Chama cha mapinduzi, ki je nastala leta 1977 po združitvi celinske TANU (Tanganikijske afriške nacionalne unije) z otoško partijo Afro-shirazi, je zdaj Nyerere, pod

predsednik pa Abud Džumbe, ki je predsednik Zanzibarija in hkrati podpredsednik združene republike Tanzanije. Po splošni oceni je na čelu Nyerereja ta, da po izteku sedanjega mandata ostane zgolj na čelu partije, ne pa več države, torej po zgledu Mao na Kitajskem. Z namenom, da bi okrepili partijsko vodstvo so že pred mesecem, sporčili, da znova uvajajo v stran ki položaj generalnega sekretarja. Ta položaj so ukiniteli pred 15 leti, je tedaj generalni sekretar Oscar Kambona, pobegnil iz dežele. Sedajni tridnevni izredni kongres Chama cha mapinduzi naj bi sprejel spremembo v partijskem vodstvu potrdil, hkrati pa naj bi sprejel tudi predlagano skrajšanje centralnega komiteja z dandajšnjih 49 na 20 članov, ki bi jih poslevo bili iz vrst širšega izvršnega odbora partije.

Se pomembnejša sprememba, o kateri zdaj razpravlja za zaprtimi vrati izredni partijski kongres, je ločitev državnih funkcij od partijskih na regionalni, okrožni in drugi ravni. Doslej je imelo 20 regionalnih komisarjev, ki so uživali ministrski status, tudi položaj zonalnih partijskih sekretarjev, s čimer so seveda izdatno okrepili svojo oblast. Podobno je bilo tudi z drugimi krajevnimi funkcijami, po okrožjih in naseljih. Poslel naj bi partijske in državne funkcije strogo ločili in s tem omogočili partiji, da izvaja večje nadzorstvo nad uresničevanjem državne politike: gre, skratka, za delitev odgovornosti.

Izredni kongres Chama cha mapinduzi je posvečen v prvi vrsti statutarim spremembam v partiji. Zastran splošne usmeritve v notranji politiki dežele in pričakovati kakšnih bistvenih sprememb, kljub vsemu pa je mogoče reči, da se Nyerere ne namerava odpovedati svojemu osnovnemu cilju — izgradnji socializma, z opiranjem na lastne sile, v skladu s tanzanijskimi razmerami, to je s krepitvijo vaških skupnosti 'ujamaas'. Novembra lani je predsednik svetovne banke

Clausen, med obiskom v Dar Es Salaamu, predlagal Nyerereju, naj oživi gospodarstvo, ki je začel v hudo finančno stisko, z uvajanjem zasebne pobude tako v industriji kot trgovini. O tem je zdaj precej razprave, vendar pa se zdi, da tovrstne spremembe ne bodo zavzele večjega obsega, to je toliko, da bi oživel splošno socialistično usmeritev Tanzanije.

Tudi na zunanje-političnem področju kongres prejkone ne bo sprejel pomembnejših odločitev. Res je dan pred začetkom kongresa znanj minister Salim dopotoval v Nairobi, na pogovore s predsednikom Mojem kot predsedujočim v OAE. Toda po vsem seveda je bilo manj govora o dvostranskih stikih med deželama, ki sta pred petimi leti zaprti skupno mejo, ampak predvsem o bližnjem srečanju sedmih držav, posvečenem namibij-skemu vprašanju.

TIT DOBRSEK

MARIJ ČUK

KER POLJSKA VLADE NI DALA ZAGOTOVIL, DA HRANA PRIHAJA PREBIVALSTVU

EVROPSKA KOMISIJA BO DAJALA POMOČ V HRANI IZKLJUČNO POLJSKIM DOBRODELNIM ORGANIZACIJAM

V evropski komisiji poudarjajo, da je bilo stališče njenih članov o spremembi pomoči enotno

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)
BRUSELJ — V razprave o bodoči strategiji zahodnoevropske deseterice do dogodkov na Poljskem je poslela tudi komisija evropske skupnosti, ki je pooblastila svojega predsednika Gastona Thorna, naj v ponedeljek na srečanju zunanjih ministrov EGS predlaga spremembo dosedanjega sistema pomoči v hrani, ki jo pošiljajo Poljski. Komisija meni, naj bi hrano, ki jo je deseterica odobrila Poljski, pošiljali kot humanitaro pomoč, torej da je ne bi več prodajali po 15 odstotkov nižjih cenah od svetovnih. Predlog komisije ima po mnenju v Bruslju predvsem politično dimenzijo: Komisija EGS meni, da nima dovolj zagotovil, da pomoč v hrani v celoti prihaja do prebivalstva in želi nakupne spremembe in darila, ki bi jih razdeljevala humanitarne organizacije, kot je Rdeči križ ali cerkvene institucije.

Količine hrane, odobrene v letu 1981	1. tranša	2. tranša	3. tranša	Sklenjene pogodbe	Poslane količine
MASLO	30.000	15.000	5.000	40.000	32.000
MLEKO V PRAHU	3.000	2.000	—	—	920
SIR	—	—	—	—	—
GOVEDINA	15.000	30.000	10.000	45.000	36.000
SVININA	35.000	20.000	—	41.500	29.900
SLADKOR	50.000	5.000	—	55.000	55.000
PŠENICA	—	272.500	275.000	200.000	175.000
JECMEN	175.000	281.500	25.000	456.500	372.000
RŽ	23.000	—	—	25.000	25.000
JECMENČEK	10.000	—	—	10.000	10.000
OVSENI KOSMICI	—	3.000	—	—	—
OLJNO OLJE	600	3.000	—	600	600
LIMONE	—	—	30.000	—	—

manitaro pomoč, torej da je ne bi več prodajali po 15 odstotkov nižjih cenah od svetovnih. Predlog komisije ima po mnenju v Bruslju predvsem politično dimenzijo: Komisija EGS meni, da nima dovolj zagotovil, da pomoč v hrani v celoti prihaja do prebivalstva in želi nakupne spremembe in darila, ki bi jih razdeljevala humanitarne organizacije, kot je Rdeči križ ali cerkvene institucije.

V pojasnilo predloga, ki ga pravkar dokončujejo v palači Berlaymont, je silisti, da je komisija že za 8.000 ton govedine, ki so jo članice EGS jansale konec leta, in v prvem januarskem tednu, zahtevala, od poljske vlade zagotovila, komu je hrana namenjena, a je dobila le delno za-

doščenje, kot trdijo v tukajšnjih krogih. Če bo predlog potrjen na ministrskem svetu, drugača dela 'stretje tranše' pošiljk hrane ne bi odposlali več po nižjih cenah (gre za pšenico, govedino, svinino, maslo in druga živila), kar bi iz skupnega proračuna terjalo okoli 37 milijonov dolarjev subvencij — toliko je namreč vredno 15-odstotno znižanje kupnine — pač pa bi ta denar porabili za darila v hrani, ki bi jo poslali izključno nevladnim dobrodelnim organizacijam. Jasno je, da s 37

poudarjajoč da naj bi pomoč, ki jo evropska skupnost pošilja Poljski, poslej šla skozi humanitarne organizacije in ne več poljskim oblastem. Posebna preglednica dosedaj odobrenih tranš pomoči, sklenjenih pogodb in dostavljenih hrane kaže, da približno tretjina še vedno ni prišla na poljsko, kot je razvidno iz tabele, ki jo objavljamo.

V pojasnilo komisija ugotavlja, da so bile dobave nekajkrat v zamudi, deloma zaradi zapletov pri dajanju izvoznih kreditov, pa tudi zavoljo dejstva, da v kasneš in hladnih časih niso imeli dovolj zalog, da bi dogovorjene količine hrane poslali na Poljsko. Konjunktura na svetovnem trgu, predvsem pa dokaj ugodne cene so namreč pospešile prodajo presežnih kmetijskih pridelkov iz držav EGS. Po zadnji komisije bodo humanitarne organizacije poslej pospešeno dobivale dovoljenja ter uživale posebne pogodbe in dostave hrane sveta, če postrežejo s potrdilom poljskih cerkvenih oblasti, da so bili pridelki razdeljeni med prebivalstvo.

BOZO MAŠANOVIC

Predsednik goriske pokrajine Cumpeta pri Uniji Italijanov

REKA — Predsednik goriske pokrajine Silvio Cumpeta je včeraj mudil na Reki, kjer se je sestel z generalnim tajnikom Unije Italijanov za Istro in Reko Lorenzom Vidotom. Med drugim sta se Cumpeta in Vidotto dogovorila, da bo februarja obiskala razne kraje na Goriskem delegacija predstavnikov Unije Italijanov.

To bo prvi uradni stik goriske pokrajine z italijansko skupnostjo v Jugoslaviji. Na včerajšnjem srečanju je Cumpeta izrazil željo o

globljem medsebojnem sodelovanju. Med februarjskimi stiki se bodo predstavniki Unije Italijanov za Istro in Reko sestali tudi s predstavniki goriskih Slovencev. (eo)

Kmalu spet tuji tisk v Jugoslaviji

BEOGRAD — Pričakovati je, da se bodo v jugoslovanskih kioskih

kmalu znova pojavili tuji časniki, ki jih ni bilo zaradi pomanjkanja deviz. V odgovoru na vprašanje tujih novinarjev je podpredsednik ZIS Zvone Dragan rekel, da sprejemajo ukrepe za zagotovitev deviz za uvoz tujega tiska. Izrazil je prepričanje, da bodo v kratkem na sli rešitev.

Dejstvo, da nekaj časa ni bilo tujega tiska, državi povzroča precej škodo, čeprav je znano, da ne gre za velika sredstva.

PO POTRESU SE JE V NEAPLJU ZAČELA PRAVA VOJNA MED ZLOČINSKIMI SKUPINAMI

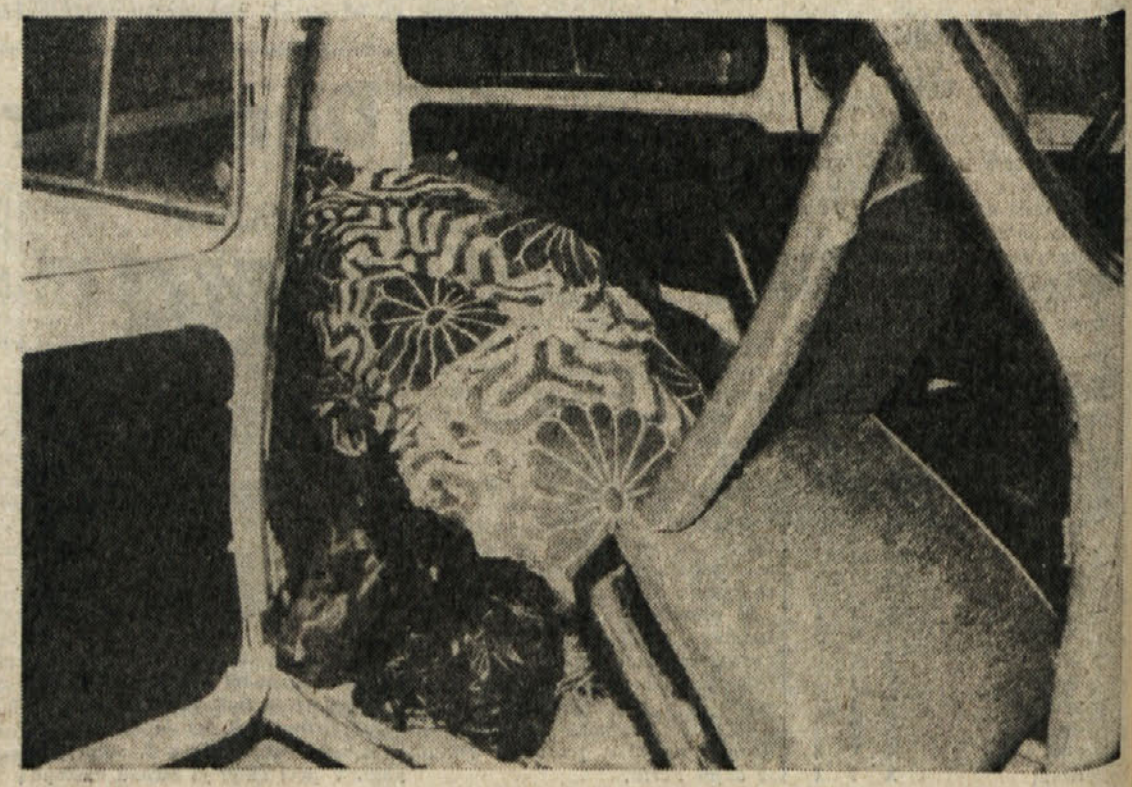
Srhljivo maščevanje camorre

NEAPELJ — Na območje Neaplja se v zadnjih dveh letih steka jo velika finančna sredstva, ki so namenjena obnovi od potresa prizadetih krajev. Krajeno podzemlje poznano pod nazivom camorra je že takoj po potresu zasutlilo, kakšne masne zasluške se bo dalo iztržiti s 'pravilno kanalizacijo' sredstev, ki bodo dotekala iz Rima. Zato so se krajevni voditelji camorre najprej vključili v razdeljevanje prve pomoči, postopoma so odstranili tudi najbolj nadležne javne upravitelje, ki so se poskušali upreti 'tipični razdelitvi oblasti v teh krajih.

Dotok svežega denarja je razbil sožitje med raznimi zločinskimi skupinami. V zadnjih mesecih se je zvrstila cela serija zločinov, ki jih pripisujejo tem obračunavanjem. Vendar le malokateri od teh je do segel po krutosti včerajšnjega. Pripadnika enega najpovplivnejših klanov, ki ga vodi Raffaele Cutolo, 22-letnega Giacomo Frattinija so namreč pred smrtjo esesovski mučili. Svoj bes do nasprotno zločinske tolpe so izkazali tudi tako, da so truplu odsekali glavo in roke ter iztrgli srce.

Svojemu zločinu so nameravali dati čimvečjo odmevnost. S telefonskim pozivom neapeljskemu uradu tiskovne agencije ANSA so namreč omogočili odkritje razmrčenega trupla, ki so ga zapustili v avtomobilu fiat 500 in tudi posebnega tiskovnega poročila, v katerem so obrazložili svoje dejanje. Mladi Cutolov, pribočnik naj bi sodeloval v več obračunih med tolpmi in se je izkazal s krutostjo. Zato naj bi ga doletela pravična kazen. Podobna kazen, piše v poročilu, čaka tudi samega Cutola, voditelja nove camorre. Zločinci si nato prisvajajo pravico, da odpravijo z vsemi, ki uničujejo ugled Neaplja.

Na sliki (telefoto AP): v platio zavito truplo, ob njem vreči z odsekanima rokama in srcem.

Beneški študijski center NEDIŽA prireja, v sodelovanju s Slovenskim raziskovalnim inštitutom SLORI iz Čedad

9. BENEČANSKE KULTURNE DNEVE

NA TEMO

POLOŽAJ NARODNIH MANJŠIN NA ALPSKO-JADRANSKEM PODROČJU

- DANES, 22. januarja 1982 — Dr. Franci Zwitter: Slovenska manjšina v Avstriji
29. januarja 1982 — Ferenc Hajos: Madžari v Sloveniji in Slovenci na Madžarskem
5. februarja 1982 — Dr. Karel Šisković, prof. Maurizio Namor: Slovenska manjšina v Italiji
12. februarja 1982 — OKROGLA MIZA: Predlogi za zaščito slovenske manjšine in drugih manjšin v Italiji
Vsa predavanja bodo v sejni dvorani špertske občine z začetkom ob 20.30.